

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII

Kovas — March 1, 1972

Nr. 17

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APGAVO AR NE?

PREZIDENTĄ NIXONĄ KINIJOJE STEBINT

Kai šios eilutės pasieks skaitytoją, prezidentas jau bus baigęs savo viešnagę Kinijoje, užtat kalbėti apie ją jau dabar yra rizikinga. Verčiau kiek palaukti, kas įgalintų pradėti: "Kaip ir reikėjo tikėtis..."

Antra vertus, apie tą viešnagę tiek daug kalbama, rašoma ir rodoma, kad sunku atidėti pasidalinimą išpūdziais. Pasvarstyti klausimą, kiek ir kam naudos bus iš tos kelionės. Ar palikus nuošalyje užkrečiamą kiniečių mandagumą, tiesiog paklausti: kas ką apgavo?

Toks klausimas yra taip natūralus, kad jį svarstė ir viešosios nuomonės tyrinėtojas Louis Harris. Jo teigimu 48% visų amerikiečių būkštauja, kad "president Nixon can get fooled and trapped by the Communists in China". Įdomu, kad baimė, jog prezidentas gali būti apgautas, viešnagės metu sumažėjo. Prezidentui paskelbus savo sumanymą apsilankyti komunistinėje Kinijoje, apgavimo bijoję net 52% amerikiečių.

Žinia, toks būkštavimas turi pagrindo. Raudonoji Kinija yra uždara bendruomenė, kuriai daug lengviau viešnagę išnaudoti propagandiniai. Pagaliau, nors ją ir sudaro 800 milijonai žmonių, jos praktiška galia už Kinijos sienų yra gerokai apribota. Į Vietnamo laikyseną, pavyzdžiui, Maskva gali turėti daugiau įtakos negu Pekinas, nes moderniais ginklais Hanojų aprūpina sovietai, bet ne kiniečiai. Hanojaus atsakymas į vizitą buvo... Mao portretų pašalinimas.

Nėra abejonės, kad Pekinas, Nixonui ten apsilankius, daugiau laimėjo negu Washingtonas. Glaudesni kiniečių-amerikiečių santykiai baido sovietus, kas automatiškai sustiprina Kinijos saugumą. Be to, vizitas buvo taip suorganizuotas, kad Nixonas pasirodė 'žemesnis' už Mao.

Ilgainiui, tas 'nusižeminimas' gal ir neturės daug reikšmės, bet jis be abejo duos opozicijai progos priekaištauti: santykiai su Kinija O.K., bet juos galima buvo užmegzti ir paprastesniu būdu. Galimas daiktas, kad tai ir pakenks Nixonui rinkimų metu, tačiau galutiną atsakymą duos Nixono vizitas Maskvoje.

Mat, jei sovietai iš tikro nusigando amerikiečių-kiniečių santykių pagerėjimo, jie bus amerikiečiams nuolaidesni derantis su jais. Tuo atveju, Nixono dabartinis 'nusižeminimas' bus užskaitytas kaip didelis pliusas.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Paliekant ateičiai Nixono politinį likimą, negalima tačiau nusi-kratyti išpūdzio, kad jo vizitas vis tiek reiškia naujos eros tarptautiniuose santykiuose pradžių. Po antrojo pasaulinio karo atrodė, kad JAV yra pašautos vadovauti pasauliui. Tas uždavinys pasirodė esąs per sunkus, nors jos ir turėjo atominių ginklų monopolį. Dėl įvairiausių priežasčių pasaulis nepasiekė 'American way of life' pavyzdžio. Dar blogiau tas 'way of life' susilaukė kritikos

pačioje Amerikoje. Amerikos didmiesčiai, teigiama iš visų pusių mirštą, ir neesą jokio būdo to proceso sulaikymui! Tai prisiminus at-eina nuodėminga mintis, kad JAV rasit gali pasimokyti ir iš kiniečių komunistų. Drausmė išlaidė Kiniją. Tik truputis daugiau drausmės galėtų sutvarkyti ir Amerikos didmiesčių džiungles.

Kaip ten būtų, užsienio politikoje JAV pametė dalį savo išdidumo ir grįžimas įsiaišarų pakalnę ilgainiui gali pasirodyti labai naudingas.

JAV Kongrese apie Lietuvą Vasario 16 proga

Kaip ir kiekvienais metais, ir šiemet JAV Kongreso abeji rūmai -- Senatas ir Atstovų Rūmai -- savo narių pareiškimais atžymėjo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 54-ją sukaktį. Senate "Lietuvos dienos", Illinois senatoriui Ch. Percy vadovaujant, įvyko vasario 16 ir 17 dienomis. Pirmąją kalbėjo aštuoni senatoriai, antrąją -- taip pat aštuoni. Dukalbėjo anksčiau, vasario 9 ir 15 d., ir vienas kalbėjo dar ir kito vardu, tad iš viso, ligi š.m. vasario 17 d. imtinai, JAV Kongreso Senate Lietuvą minėjo, kalbėjo apie jos praeitį bei dabartinę okupaciją 19 senatorių. Galimas dalykas, dar keli senatoriai pasakys po vasario 20 d.

Kongreso Atst. Rūmuose "Lietuvos Diena" įvyko vasario 17 d. Invokaciją sukalbėjus liuteronų Ziono par. kunigui J.V. Josupaičiui, iš Chicago ir vadovaujant senam lietuvių tautos bičiuliui, Daniel J. Flood, iš Pensilvanijos, per vieną valandą šiltus žodžius Lietuvai

skyrė net 32 Atst. Rūmų nariai. Kiti yra kalbėję apie Lietuvą ar pareiškimus įteikę skelbti Kongreso leidiny vasario 7, 9 ir 16 dienomis. Iš viso, pagal Eltos žinias, ligi vasario 17 d., imtinai, apie Lietuvą kalbėjo 64 Atst. Rūmų nariai. Kiti yra kalbėję apie Lietuvą ar pareiškimus įteikę skelbti Kongreso leidiny vasario 7, 9 ir 16 dienomis. Iš viso, pagal Eltos žinias, ligi vasario 17 d., imtinai, apie Lietuvą kalbėjo 64 Atst. Rūmų nariai. Tad bendras JAV Kongrese kalbėjusių narių skaičius ligi vasario 17 d. siekė 83 (19 senatorių ir 64 A. Rūmų nariai -- pernai ta pačia proga kalbėjo 105).

(E)

UŽ SIMĄ KUDIRKĄ

Šveicarijoje veikiančios "Amnesty International" Genevos skyrius savo biuletenyje išsamiai atpasakojo Simo Kudirkos nuteisimą ir paragino savo pasekėjus rašyti laiškus Sovietų Lietuvos aukščiausiojo teismo pirmininkui I. Misiūnui ir Sovietų Sąjungos aukščiausiojo sovieto pirminin-

Irena ir dr. Leonas Kriaučiūnai, kuriuos pagerbė Amerikos lietuvių Montessori draugija ir Lietuvos Vyčiai už nuopelnus Montessori draugijai ir Vokų Nameliams. Už jaunimo globą, šakotą lietuviškąją veiklą bei didelį dosnumą lietuviškojo gyvenimo apraiškoms išlaikyti. V. Noreikos nuotrauka

ŠEIMA, KURI AUKOJA IR AUKOJASI

JURGIS JANUŠAITIS

Visas išeivijos lietuvių kultūrinis, politinis ir visuomeninis gyvenimas išliko ir išliks gyvas tik dėka tų žmonių, kurie ryžtasi aukotis mirtų sričių darbams ir kurie tų darbų vykdymui aukoja patys sunkiai uždirbtas, dažnai nuo šeimos biudžeto nutraukiamas sumas.

Mes džiaugiamės ir didžiuojamės turėdami tokių žmonių savo tarpe, nes tik jų dėka tegalėsime įgyvendinti tolimesnės ateities lituanistinio švietimo, kultūrinio gyvenimo, politinės veiklos planus.

Šalia daugelio kilniaširdžių lietuvių mes turime ir ypatingai užsiangažavusių, kurie savo šeimos gyvenimo dalį skiria lietuviškiems reikalams, neišskiriant ir stambiųjų piniginių sumų.

Šia proga tenka vieną iš tokių šeimų ir prisiminti. Gi ją prisiminti

kui N. Podgorny, kad nuteistas būtų paleistas.

Apie Amnesty International akciją S. Kudirkos ir kitų nuteistųjų Sovietijoje naudai pranešė taip pat šveicarų televizija.

leidžia proga, kada ją išskiria iš kitų ir mūsų kai kurios organizacijos.

Ši šeima yra dr. Leonas ir Irenos Kriaučiūnų, gyvenančių Chicagos gražiame Palos Park priemiestyje.

Dr. Leonas Kriaučiūno veiklos platus kelias lietuvių visuomenei pažįstamas jau nuo seniau. Jis veiklus Neo-Lithuania korporacijoje, buvo aktyvus LB Tarybos narys. Jis sekmingai vykdė LB Kultūros fondo vajų, sutelkdamas vienas apie 13.000 dol. O kai reikėjo energingo žmogaus ruošiant Trečiąją tautinių šokių šventę, LB žmonės jį pakvietė ruošimo darbams ir kaip mename, ši šventė buvo viena iš didžiųjų.

O štai, artėjant Ketvirtosios tautinių šokių šventės organizavimui, vėl JAV LB Centro Valdyba pakviečia dr. Leoną Kriaučiūną imtis sunkaus, reikalaujančio daug atidumo, ryžto, asmeninių lėšų, šventės ruošimo darbo. Ir šią dieną jau gėrimės šio vyro pastangomis, nes Laisvojo pasaulio lietuvių IV taut. šokių šventės ruošos darbai rieda ypatingai sparčiai ir gera linkme. O jeigu pasiklaidytime aukotojų sąrašus -- visur su stambiomis sumomis sutiksimė Kriaučiūnų vardus. Jaunimo Centras įvairūs fondai, įvairios organizacijos nuolat pajunta dosnią dr. Leoną ir Irenos Kriaučiūnų ranką. O Dainavos ansamblis jau eilę metų jaučia šiltą jų globą ir finansinę paramą. Vargu suskaičiuotume šios šeimos išseiktus iš savo šeimos aruodo išteklius mūsų lietuviškojo gyvenimo apraiškoms stiprinti, ugdyti ir puoselėti.

Tad šiais Jaunimo metais ši šeima, kuri taip uoliai sielojasi ir lietuviškojo jaunimo reika-

lais ir buvo išskirta pagerbta ir atžymėta.

Sausio 20 d. dr. Leonas ir Irenos Kriaučiūnų šeima vertai ir gražiai pagerbė Amerikos Lietuvių Montessori Draugijos valdybą. Savo posėdyje išryškino dr. Leonas ir Irenos Kriaučiūnų nuopelnus steigiant ir išlaikant Montessori draugijos Vaikų Namelius, esančius 2743 W. 69th St., Dr. Leonas Kriaučiūnas, matydamas šios draugijos sunkią padėtį ir vertindamas jos tikslus -- auginti jaunąją kartą, pačius mažuosius lietuviukus, nupirko namus, juos įrengė, pritaikė tokios mokyklos reikalavimams ir virš 8 metų neėmė jokios nuomos.

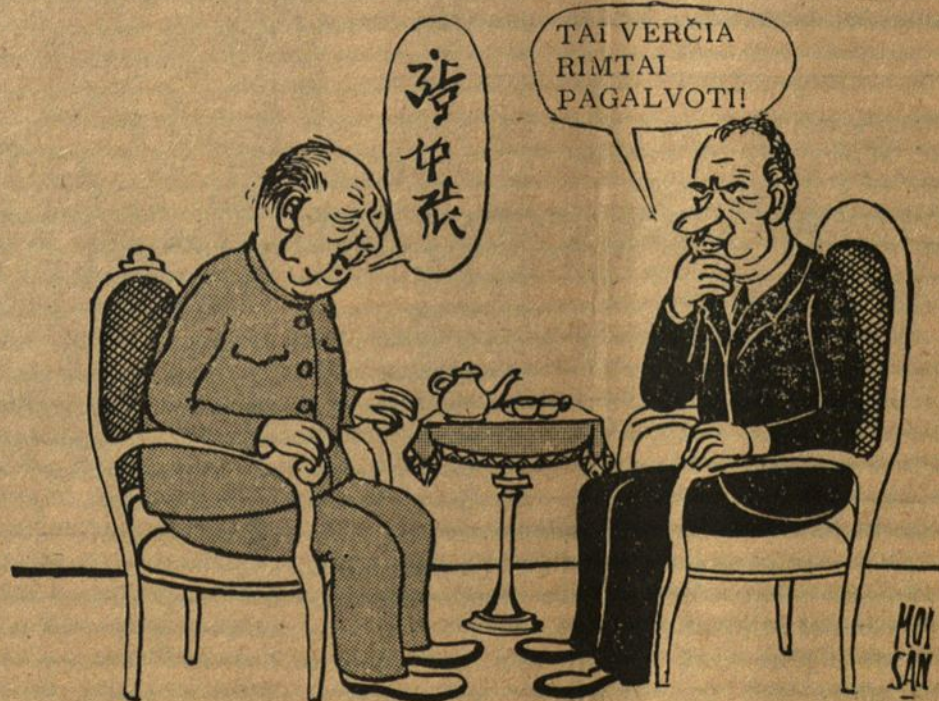
Irena Kriaučiūnienė nuo 1964 m. pati įsijungė į šios draugijos veiklą, eidama pirmininkės pareigas bei būdama aktyvi direktorių tarybos narė. Jai vadovaujant, šie Vaikų Nameliai sustiprėjo, išaugo ir išsivystė į pastovią tvirtą lietuviško priešmokyklinio auklėjimo įstaigą, gi pati draugija savo veiklos kelius gerokai praplėtė. Žodžiu, dr. Leonas ir Irena Kriaučiūnai Vaikų nameliams ir ALM Draugijai atidavė savo širdies dalį, o taip pat ir daug lėšų, kas žymiai prisidėjo ir prie sekmingos šios draugijos veiklos.

Už šiuos nuopelnus Amerikos lietuvių Montessori draugija garbiuosius mecenatus ir darbų rėmėjus pagerbė ir Vaikų Namelius pavadino dr. Leonas ir Irenos Kriaučiūnų vardu.

Džiugu pažymėti, kad šie Vaikų Nameliai sekmingai veikia, lanko keletas desėtkų vaikučių ir visus administracinius reikalus tvarko jau jaunosios kartos tėvai, per ALMB direktorių tarybą, kuriai pirmininkauja Adelė Izokaitienė.

Dr. Leoną Kriaučiūną vasario 16 minėjimo (Nukelta į 2 psl.)

DISKUSIJOS PRIE KINIŠKOS ARBATOS PUODUKO...

Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

NETIKSLŲ PAAIŠKINIMAI

"Lietuvių Žodis" skelbia, kad Lietuvių Palai- kymo Darbuotojų Ratelis, veikęs Stuttgarte, š.m. sausio 6 d. sukviėtė lietuvių darbuotojus Cann- statte pasitarti dėl buvusių Vokietijos Lietuvių Bend- ruomenės Tarybos rinkimų. Pasitarime dr. P. Kar- velis referavo Tarybos rinkimų eigą. Jis pabrėžė, kad "buv. VLB Taryba negerai padarė, jog nutarė rinkimus praveisti korespondenciniu būdu ir, be to, sudarė vienašališką Rinkimų komisiją. Esą, rinki- mų orumui užtikrinti, reikėjo komisiją sudaryti iš įvairių rinkimuose dalyvaujančių grupių. Tačiau, jei gu norėta korespondencinių balsavimų, tai reikėjo rinkimų nuostatuose užtikrinti, kad rinkikas pats asmeniškai išsiųs savo balsą, įvedant balsuotojų pa- reiškimus. Dabartiniu atveju, balsavo ne rinkikai, o vokai".

Toliau referentas iškėlė šiuos Tarybos rinki- mų trūkumus: 1. Rinkimų nuostatai ir Rinkimų ko- misijos aplinkraštis yra nustatę, kad ant siunčiamo voko siuntėjo adresą užrašo pats rinkikas, tačiau R. komisija išsiuntinėjo vokus jau su užrašytais ad- resais, 2. R. komisija nesilaikė nuostatuose nusta- tyto termino balsų skaičiavimui ir balsus skaitė net 4 dienom vėliau, 3. R. komisija prasižengė nuosta- tams, trukdydama stebėtojams skaičiavimą stebėti ir daryti pastabas, 4. R. komisija laiku nesurašė balsų skaičiavimo protokolo, kuriame turėjo būti pažymėtos stebėtojų pastabos ir duota jiems pasi- rašyti ir 5. R. komisijai paskelbė balsavimų davinius pereitų metų gruodžio 11 dienos aplinkraščiu, kurį rinkikai gavo tik gruodžio 22 d. Šiame aplinkrašty- je nurodė, kad skundų terminas baigėsi gruodžio 10 dieną. Pažymėtina, kad rinkimai įvyko lapkričio 23 d.

Pasitarime dalyvavęs VLB valdybos pirminin- kas K. J. Valiūnas paaiškino, kad "Taryba kores- pondencinius rinkimus įvedė rinkimų patogumui ir pagidėjant daugelio apylinkių valdyboms bei at- skiriems bendruomenės nariams". Tai neatitinka tiesai, nes tokių pageidavimų raštu Taryboje nie- kas nebuvo pateikęs, o tik Tarybos dauguma neva rėmėsi kelių apylinkių valdybų pageidavimais. Pra- eitų metų gruodžio 11 d. bendruomenininkų suvažia- vime dauguma neatstovavo visos bendruomenės, nes iš 34 apylinkių tedalyvavo vos 16 pirmininkų. Ne- tiksliai pirm. J. K. Valiūnas paaiškino ir dėl Rinki- mų komisijos sąstato. Tarybos dauguma gerai ži- nojo, kokius asmenis ji pasikviėtė į Rinkimų komi- siją. Pvz., ji žinojo, kad R. Šileris ne jų žmogus ir todėl už jį nebalsavo. Pulk. V. Sutkus gal būtų taip pat sutvarkęs bendruomenės nario reikalus, jei bū- tų Tarybos dauguma parodžiusi norą jį matyti R. komisijoje. Deja, Tarybos daugumai, sudarant R. komisiją, trūko objektyvumo ir geros valios. Viso to pasėka -- dr. P. Karvelio priekaištai ir skun- das Garbės Teismui, kuris, deja, į skundą nerea- gavo.

Pobūvio pabaigoje "Lietuvio Žodžio" red. K. Šimanauskas pasiūlė pakelti taurę už lietuvių sugy- venimą ir vienybę. Taurę, žinoma, malonu išgerti, bet teisybė yra svarbiau už taurę ir tariamą vie- nybę...

• Vasario 16 d. minėjimai šiomet Vokietijoje, Anglijoje ir kituose laisvuose Europos kraštuose įvyko visur, kur tik yra didesni lietuvių telkiniai. Vokietijoje įvyko šiose apylinkėse: Darmstadte, Hamburge, Hanau, Kaiserslauterne, Muenchene, Mainze, Memmingene, Rastatte, Stuttgarte, Sch- wetzinge ir kt.

• Naujosios Vokietijos Lietuvių Bendruome- nės Tarybos suvažiavimas įvyks š.m. kovo 4-5 dd. Romuvoje, Huettenfelde.

• Šiomet Memmingeno Vargo mokykla paruošė programą Kalėdų eglutei. 15 mergaičių gražiai su- vaidino lietuvišką vaizdelį "Kalėdos miško pakraš- ty". Vaidinimas laisvai patiko vaikams ir tėvams. Kalėdų senelis -- V. Damijonaitis išdalijo apylin- kės valdybos dovanėles tiems vaikučiams, kurie lan- ko Vargo mokyklą ir jų tėvai dalyvauja bendruome- nėje.

• Ilgametis Bad Zwischenahn apylinkės pirm. P. Kazirskis su ponia išvyko gyventi į JAV pas savo vaikus. Nauju apylinkės pirmininku išrinktas Vaitie- kus Federavičius.

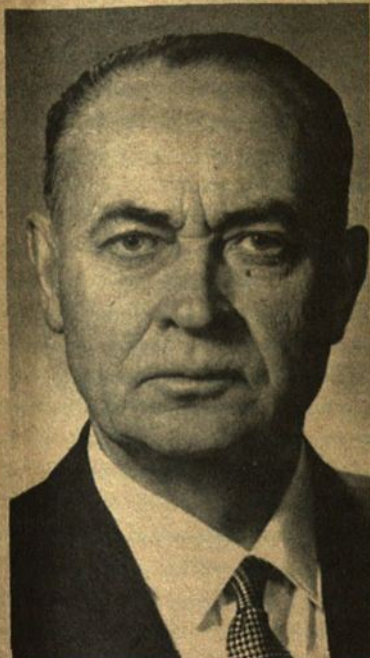
• Romuvos apylinkės valdyba, kurios pirminin- kas yra vyr. mokyt. S. Antanaitis, šiomet suruošė narių pobūvį, kuriame prieš pusmetį atvykusi iš Kauno med. dr. O. Šreifeldienė papasakojo apie da- bartinį Lietuvos gyvenimą.

• Muencheno tautinių šokių "Ratuko" grupė su- pažindino Tarptautinį studentų klubą su Lietuva. Stud. P. Nevulis laikė referatą apie Lietuvos praei- tį ir dabartį. Stud. K. Pauliukevičiūtė apibūdino mū- sų liaudies šokius. Stud. M. Langas akordeonu pa- grojo keletą tautinių šokių, kuriuos sušoko "Ratuko" kolektyvas. Pagirtinas jaunimas, kuris gražiai pro- paganduoja Lietuvą.

• Anglijoje Vasario 16 d. minėjimai buvo su- ruošti Londone, Manchesteryje, Bradforde, Covent- ry, Nottinghame, Derby ir kt. Londone minėjimo programoje daugiausia dalyvavo jaunimas. Paskai- tas laikė Lietuvos atstovas V. Balickas ir prof. K. Baublys, junioras.

Kas slepiasi už Europos saugumo konferencijos

LIETUVOS GEN. KONSULO KANADOJE DR. JONO ŽMUIDZINO KALBA, PASAKYTA VASARIO 16 MINĖJIME TORONTE

Lietuvos gen. konsulas Kanadoj dr. Jonas Žmuidzinas

Kas šiomet labiausiai mus domina bei kelia mumyse tam tikrą poli- tinį nerimą, tai rytinėje konstiliacijoje pasirodę du reiškiniai: Sovietų ir Vakarų Vokietijos užper- nai rugpiūčio 12-tą pasi- rašytoji sutartis; ir So- vietų pastangos sušaukti visos Europos valstybių vadinamą saugumo kon- ferenciją.

Be abejonės, tiek Lie- tuvos Diplomatinė Tar- nyba, tiek kiti mūsų veiks- niai teikia šiom proble- mom reikiamą atidu- mą, ir, man rodos, šia proga bus ne pro šalį čia kelias minutes šiuos klausimus pasvarstyti.

Kas ir kur tą konfe- renciją sugalvojo ir ko- kie jos tikslai?

Jokių čia misterijų nė- ra: viskas aišku. Šešias dešimt devintaisiais bir- želyje buvo paskelbtas 75-kių komunistų parti- jų suvažiavimo Kremliu- je komunikatas, kurio pirmoje vietoje štai kaip nubrėžti sovietiniai svarbiausieji tikslai:

Pirma, sugriauti NATO Šiaurės Atlanto Sutarties Organizaciją ir sušaukti Europos sau- gumo konferenciją.

Antra, siekti, kad bū- tų pripažinta dabar esan- čių Europos sienų nelie- čiamybė ir ypač Oderio- Neisės bei Rytų ir Vaka- rų Vokietijų sienų nepa- žėistumas. (Kitais žo- džiais, turi būti pripa- žintas Europos teritori- nis statu quo). Čia pat turime pastebėti, kad šis tikslas beveik tota- liškai Bonnos-Maskvos sutarties 3-čiu straips- niu įgyvendintas.

Trečias Sovietų tiks- las, paskelbtas tame ko- munikate, tai reikala- vimas, kad Vakarų Vo- kietija pripažintų Rytų Vokietiją nepriklausoma valstybe. Čia vėl ta sutartimi Brandto vy- riausybė jau pripažino de facto Maskvos valdo- mą Rytų Vokietiją ir, be to, Kremlius visą laiką spaudžia Bonną, kad pri- pažintų jai ir de jure ir kad kancleris liautųsi atstovavę visai Vokie- tijai, apimančiai ir Rytų Vokietiją. Deja, Ostpo- litik kūrėjas Brandtas ir su tuo sutiko: atsisakė nuo tokio atstovavimo, nors Vokietijos pagrin- dinis įstatymas Grund- gezetz, tai draudžia jam daryti.

Ne gana to, birželio

• Manchesteryje į naują ramovėnų valdybą iš- rinkti: K. Murauskas, V. Kupstys, A. Jakimavičius; J. Skinkis ir E. Sabaliauskas.

• Vokietijoje mirė Pr. Martišienė, A. Mikalaus- kas ir H. Lankutis. Apie P. Martišienę ir A. Mika- lauską kitą kartą plačiau.

• Romas Šimanauskas laikinai apsigyveno Boebingene, Vokietijoje. Jis kartu su Arūnu Bal- kumi važinėja į Muencheną, tautinių šokių grupę, ne- žiūrint didelio nuotolio. R. Šimanauskas buvo Vasa- rio 16 gimnazijos mokinys. Dabar ji dirba stambio- je vokiečių prekybos firmoje.

• Nottinghamame mirė Jonas Mackevičius, gim. 1918 m. Buvo Lietuvos kariuomenės išaugintas pat- riotas. Dėl karo nukentėjęs, gavęs plaučių dziovą, Anglijoje vertėsi laikrodininkyste.

• Memmingene š.m. sausio mėn. mirė Jonas Masaitis, gim. 1889 m. Vilkaviškio aps., Alvito vals. Buvo apsišvietęs ūkininkas, skaitė ir platino lietuvišką spaudą, išaugino ir išmokslo 3 vaikus.

komunikate įrašytas rei- kalavimas, kad Vakarų Berlynas būtų pripažin- tas kaip atskiras nepri- klausomas politinis vie- netas.

Tačiau Vakarų pasau- lio spauda beveik nieko nerašė apie tai, kad Bon- nos-Maskvos sutartis nutyli vieną svarbų da- lykų. Būtent, nors kal- bamoji sutartis, remda- masi Jungtinių Tautų chartos 2 str., atsisako vartoti jėgą, tačiau šio chartos 53-čias ir 107-asis straipsniai vi- sai nepaminėti sutarty- je. Ogi tie straipsniai kaip tik suteikia sąjun- gininkam, kariavusiem prieš Berlyno-Romos ašį, teisę interventuoti į buvusių priešų žemę. Taigi ir Sovietija, kaip viena anų sąjungininkų, turėdama tą teisę galės chartos "palaimintu" ke- liu interventuoti bei įsi- brauti į Vokietiją.

Aplamai, tiek šios su- tarties, tiek Europos "saugumo" konferen- cijos sovietinis tikslas yra iškraustyti NATO su jos karinėmis pajė- gomis iš Europos ir ten sunaikinti stipriausią amerikiečių antikomu- nistinę užtvarką beisu- stabdyti JAV valstybių bet kokią įtaką. Tai atsie- kus, nereikia nė sakyti, Europa pasidarytų Mask- vos satelitu.

Kelias į tokią katas- trofinę padėtį visų pir- ma eina per minėtos Vo- kietijos sutarties su Maskva ir Varšuva ra- tifikavimą. Žinia, vokie- čių tautoje yra ne mažas tai sutarčiai pasiprieši- nimas, kaip rodo tas fak- tas, jog šio vasario 9-tą Aukštieji Rūmai, Bun- desrat, pasisakė prieš

jus ratifikavimą; atei- nantį trečiadienį (II.23) tars savo žodį dėl rati- fikacijos Žemieji Rū- mai, Bundestag, kuriuo- se kancleris turi 6 balsų daugumą.

Garsus ispanų diplo- matas, istorikas ir rašy- tojas Salvador de Mada- riaga yra pasakęs, kad iš visų istorijos eisme Vokietijos padarytų poli- tinių klaidų yra šios trys didžiausios: pirmoji -- Vokietijos dalyvavimas 1795 metais Lietuvos- Lenkijos komonvelto pa- dalinime, kurio paseko- je Prūsija pasidarė Ru- sijos betarpe kaimyne; antroji klaida, tai Vo- kietijos leidimas nuga- bentį Leniją Rusijon už- plombuotame vagone, ir trečioji didžioji politinė Vokietijos klaida -- Mo- lotovo-Ribentropo pak- tas, kurio dėka rusai vėl prisišliejo prie Vo- kietijos sienų.

Ir, pridursim, iš savo pusės ketvirtoji didžioji Vokietijos klaida bus Maskvos-Bonnos sutar- ties ratifikavimas, jei toksai įvyks.

Pagyvensim -- pama- tysim.

Tačiau kiek bebūtų to- kia Sovietų politinė ag- resija sėkminga, o Vo- kietijos Ostpolitik jai pražūtinga, turim su- prasti, kad visa tai tė- ra iš esmės dar tik gry- nas politinis žaismas, kuris nepakeičia realy- bių ir nesukausto vokie- čių tautos valios bei jos žygių ateityje. Kalbant apie tai, prisimintina, kad ir šiandien dar daug kas ištikinę, jog vokie- čių tautos pasąmonė ver- tina tarptautinę sutartį tik kaip popiergali. Ir iš- tikro, eilė didelių sutar- čių, Vokietijos pasirašy- tų subyrėjo. Pavyzdžiui, man esant 1925 metais Paryžiuje Anglija, Belgi- ja, Italija, Prancūzija ir Vokietija pasirašė už- žemės drebėjimą dides- nio garso Lokarno tai- kos sutartį. Tą valandą gaudė Lokarno visų baž- nyčių varpai ir aš savo ausimis girdėjau kaip Paryžiaus katedros Not- re-Dame bokštų varpai skambėjo to pakto gar- bei. Ir tos sutarties, se- niai palaidotos, signa- taras, Vokietijos užs. reikalų ministeris Stres- emannas, savanoriškai pripažindamas Versaly- je nustatytą statu quo, laimėjo Vokietijai daug lengvatų, Versalio dik- tato varžtų panaikinimų, ir gavo Nobelio taikos premiją. Šikart gi kanc- leris Brandtas, pripažin- damas sovietinį statu quo, irgi gavo tą pačią Nobelio taikos premiją, bet, atrodo, daugiau nie- ko, nebent raudoną kil- pą ant septyniolikos mi- lijonų rytų vokiečių kak- lo.

Kaip viskas baigsis? -- pagyvenim -- pamatysim, o tuo tarpu šių įvy- kių bei tokios netiesio- ginės grėsmės Lietuvos laisvės bylai akivaizdo- je mes turim dar labiau susitelkti, dar didesniu darbu bei auka remti Lie- tuvos laisvinimą ir tikė-

ti teisės pergale prieš smurtą ir kad Lietuva tikrai bus laisvai ir nepri- klausoma.

ŠEIMA, KURI...

(Atkelta iš 1 psl.)

mo proga gražiai pager- bė Lietuvos Vyčiai, Va- sario 16 d. minėjime, Vy- čių salėje, vasario 19 d., jį išrinkdami "Metų iš- kiluųjų vyrų".

Minėjimą rengė Lie- tuvos Vyčiai, jį pavadin- dami "Lietuvos prisi- minimai". Pats minėji- mas buvo organizuotas gerai. Jį pravedė L. Paukšta. Labai gražų, jautrų, Lietuvos Vyčių veiklą iškeliantį ir Lie- tuvą primenantį žodį ta- rė Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvar- dienė, sveikindama iš- rinktąjį Dr. L. Kriauče- liūną, kurio nuopelnai lietuviškojo gyvenimo veikloje yra dideli ir pa- ti veikla šakota. Lietu- vos Vyčių žymenį su įra- šu dr. L. Kriaučeliūnui įteikė J. Evans, drauge nušviesdamas ir jo veik- los kelią. Dr. L. Kriau- čeliūnas, dėkodamas už išskirimą ir dėmesį, pa- reiškė, kad ir toliau stengsis išlikti gyvu lie- tuviu ir kiek jėgos bei sveikata leis pasiliks lie- tuviškojo gyvenimo dar- bininku ir dirbs savos tėvynės atečiai.

Gėrimės dr. Leono ir Irenos bei jų gražaus at- žalyno -- dviejų dukre- lių ir sūnaus visokerio- pa veikla ir linkime su ta pačia energija ir dosnu- mu pasilikti lietuviško- sios veiklos kelyje ilgus metus.

TARSI RYTŲ EUROPOS KLAUSIMAI

Heidelberge išėinas estų laikraštis "Voitleja" pa- skelbė išsamų pranešimą apie Miunchene buvusį pa- sitarimą rytų Europos klausimais tarp vadovauja- mų bavarų politikų ir poli- tinių emigrantų iš Rytų Eu- ropos. Pasitarime aptarta Bonnos vyriausybės politi- ka ir jos pasirašytosios su- tartys su Maskva ir Var- šuva.

Estų laikraštis ypač iš- kėlė pasitarime iš lietuvių pusės dalyvavusio dr. A. Geručio kalbą, kurioje jis nurodė į tris pagrindines vokiečių politikos klaidas, turėjusias pragaistingų pa- darinių ne tik pačiai Vokie- tijai, bet ir visai Europai: 1) Lietuvos-Lenkijos val- stybės padalinimą XVIII šimtmečio pabaigoje, kai Rusijai buvo leista prieiti prie Prūsijos sienų, 2) Le- nino nugabenimą Rusijon plombuotame vagone pir- mojo pasaulinio karo metu, 3) Stalino-Hitlerio pakta 1939 m., kai Maskvai buvo leista užpulti Lenkiją, Bal- tijos valstybes bei Suomiją ir vėl prieiti prie Vokietii- jos sienų. "Voitleja" pabrė- žė dr. Geručio iškeltą reika- lavimą, kad Sovietų Sąjun- gos, Vakarų Vokietijos ir Rytų Vokietijos vyriausy- bės paskelbtų Stalino-Hit- lerio pakta niekiniu, kaip priešingą tarptautinei tei- sei ir moralei.

SETUP MAN OPERATOR

SCREW MACHINE DEPARTMENT
Self starter, initially responsible for all set-up and operation of screw machines. Must be promotable to supervision, over entire automatic screw machining department. Apply Mr. R. MENTLEY.

O & S BEARING & MFG. DIV.
777 WEST 8 MILE RD.
WHITMORE LAKE, MICH. 48189
Phone 313-449-4401

An Equal Opportunity Employer
(17-19)

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAI SOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRAŠYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

BUČIUOJA RYKŠTĘ, KURI PLAKA...

Komunistų partijos centrinis komitetas Maskvoje išleido žiaurų rašytojų bei menininkų kūrybos priežiūros potvarkį "Dėl literatūros ir meno kritikos". Šiuo potvarkiu rašytojų ir menininkų kūrybinių kritikų paverčiami prasčiausio tono politinės policijos agentais, skalikais, ieškančiais kūriniuose nusizengimų ar prasilenkimų su kompartijos linija. Tie prasizengimai, apgraužimai, nusakyti žiauriame priežiūros potvarkyje. Tai "Subjektyvizmas", "prisitaikėliškumas", "buržuazinio užsienio įtaka". Potvarkis privalomas visoms "sąjunginėms respublikoms", jų tarpe ir ok. Lietuvos rašytojams ir menininkams.

Šis barbariškas potvarkis, priedaurotas sąžinės laisvę, atgaivino Ždanovo ir Stalino teoriją, nukreiptą į intelektualinį kūrybinį pasaulį. Ir vėl, kompartija paskelbė sovietiniams menininkams, kad jie esą režimo propagandininkai, agitatoriai ir plakatų piešėjai.

Savaime aišku, kad rašytojai sutiko šį galvažūdišką dekretą "su dideliu pasitenkinimu", kad "partijai reikiama padėka, už leninistinių rūpestį išlaikyti kūrybą marksizmo rėmuose", kad "rašytojai atsidavusiai pasidada nepriekaištiniai vaizduoti herojišką komunizmo statybos erą" (citatos iš taryb. leidinių). Neteko dar atrasti literatūrinės kritikos balsų, matyti dėl to, kad kritikai kaip drastiškai perkelti į partinio cenzoriaus kėdes, ar nesugriebė, kuriais pareiškimais užtikrinti jiems suteiktą "privilegiją" graibytis kūrybinėje laisvėje.

Skubomis Maskvoje buvo sukvietas TSRS Rašytojų sąjungos valdybos plenumas. Buvo suvežti rašytojų atstovai. Pabaltijo rašytojų grupėi atstovavo keli rašytojai, iš kurių tiksliai vienam, M. Sluckiui, buvo leista tarti trumpą ir pritariantį (savaime aišku) pareiškimą.

Plenume kalbėjo vyriausiasis sovietinių rašytojų prievaidas ir politikas V. Ozerovas. Dvi valandas jis aiškino suvežtiems rašytojams naujo potvarkio "reikšmę". Tarybinė, daugiakultūrinė literatūra turi remtis partijos nurodymais -- buvo svarbus ir esminis kalbėtojo tvirtinimas.

Be Ozerovo, per dvi

dienas trukusį plenumą, kalbėjo trisdešimt vienas kalbėtojas. Kaip rašo plenumo korespondentas Stasys Lipskis (Literatūra ir Menas, vasario 12 d) "kiekvienas oratorius, išeidamas į tribūną, jautė pareigą padėkoti partijai už jos rūpestį ir dėmesį literatūros kritikai".

Plenumo pobūdis, to pat korespondento žodžiais: "plenumo dalyviai šį partinį dokumentą vertino kaip veiksmų programą, kuri padės kelti idėjinę - teorinę kritiką lygį, jos kovingumą ir principingumą".

M. Sluckis (kiek duotas jo pareiškimo tekstas) mėgino kritiką atskirti nuo recenzijos. Jis pasakė (suvestiniai) taip: "Jeigu recenzijos visų pirma turi atsakyti į klausimą, gera knyga ar ne, tai kritikų apžvalgos ir tyrinėjimai turi atsakyti į pirmaeilį klausimą: kokios literatūrinės kryptys ir tendencijos šiandien aktualiausios ir perspektyviausios".

Pareiškimas, aišku, nuskambėjo apsimestinau naiviai. "Perspektyvumo" garantijas nustatė partinis potvarkis: talka komunizmo statybai. Tačiau M. Sluckio pareiškime skamba simpatiška gaida, neišduoti visai kūrybinės laisvės partiniams cerberiams ir bent recenzijos formoje tenkintis vien literatūrinių vertybių kriterijais.

Tiek ir būta garso iš Pabaltijo rašytojų grupės. Daugiausiai reikėsi rusai: 21 kalbėtojas, du ukrainiečiai, po vieną kalbėtoją prileido prie tribūnos iš Gruzijos, Turkmenijos, Ukrainos, Uzbekijos, Armenijos, Tadžikijos, Kirgizijos, Moldavijos, Kazachijos, Baltarusijos, Azerbeidžano ir Pabaltijos. Tribūnos ne pasisekė Latvijos ir Estijos atstovai.

Iš šių rašytojų atstovų pareiškimų galima pausti stiprias, separatistines tendencijas, tam tikrą atšiaurumą esamai padėčiai. Uzbekijos rašytojas skundėsi, kad jo krašte daug dėmesio skiriama kultūriniam praeities palikimui. Kirgizijos atstovas protestavo, kad kirgizų literatūra stumiamas į nebūdingas teoretiškumas.

Surovcevas iš Maskvos pasiūlė įsteigti institutą, kuris derintų visas ne rusų kalba litera-

Dabartinėse mūsų išeivijos gyvenimo sąlygose visos lietuviškos organizacijos, išskyrus komunistines, yra labai svarbios ir tautinių požiūrių reikšmingos, nes jų visų pagrindinis tikslas yra vienodas -- siekimas Lietuvai laisvės ir lietuviybės išlaikymo čia išeivijoje, tik skirtingi šio tikslo siekimo metodai. O kiekvienas šių dienų lietuvis, nežiūrįnt kuriai organizacijai jis priklausytų, yra kovotojas už Lietuvos laisvę ir valstybinę nepriklausomybę.

Viena iš tokių organizacijų yra ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, kuri šių dienų kovoje už savo tautos laisvę nėra pasidavusi jokiam gundymui, kurios siekių pagrindu yra rūpestis, kaip padėti tautai išsilaikyti ir patiems išlikti dvasioje tikrais lietuvišiais nežiūrįnt, kuriam krašte begyventume.

ALTS-ga yra viena iš gausiausių org-jų išeivijoje ir viena iš pačių veikliausių, kurios nariai patys turėdami tvirtus savo ideologinius pagrindus, nėra fanatiškai užsidarę savos org-jos rėmuose, bet, būdami tolerantai, gerbdami ir kitų įsitikinimus bei Lietuvai naudingus darbus, visokiais būdais juos remia ir talkina kitiems. Kitaip sakant, Sąjungos nariai daugiausia dirba, o mažiau garsinasi, nors ir tai yra būtina idant kiti nesusidarytų klaidingų nuomonių, kaip tai š.m. sausio 27 d. Draugo vedamajame rašoma: "Jeigu jau toks Lietuvos Nepriklausomybės Fondas sugebėjo efektyviai paremti "Lithuania 700 Years" knygos išleidimą angliškai, tai minėtų organizacijų pareiga paremti lietuvišką darbą".

Draugo bendradarbis matyt gavęs šiuo klausimu netikslią informaciją. Lietuvos Nepriklausomybės Fondas minėtą knygą pats suorganizavo parašymą, apmokėjo visas išleidimo ir platinto išlaidas. Taip pat apmokėjo ir tos knygos antros pataisytos laidos išlaidas. Ir malonu pažymėti, kad abi laidos 2500 egz. dviejų metų laikotarpyje jau išsibagė ir dėka Manyland Books leidyklos, vadovaujamos S. Zobarsko įgyto tarptautinio pripažinimo, pasklido poplūti pasauli į svetimųjų bibliotekas. Lietuvos Nepriklausomybės Fondą įgalino tą darbą atlikti daugiausia ALTS-gos nariai ir kiti idealistai lietuviai tam tikslui suaukoję nemažą sumą lėšų. Todėl praeitis S-gos seimas nutarė ir toliau remti LNF planus bei užsimojimus, apie kuriuos spauda bus painformuota artimiausioje ateityje.

Taip pat aktyviai S-gos nariai dalyvauja Lietuvos laisvinimo veiksmų eilėse: VLIKo, ALTos ir BALFo cent-

BŪKIME VEIKLŲS NARIAI

EMILJA ČEKIENĖ

riniuose organuose ir vietos skyriuose bei komitetuose.

Priklausymas bet kokiai organizacijai reikalauja iš kiekvieno nario savanoriškai išpareigoto pareigų atlikimo, tautinio idealizmo, kad org-ja būtų stipri ir išliekanti ateičiai, kad jos idėjos būtų paverčiamos darbais. Tai nėra lengva atlikti, kai svetimoji aplinka gundo savo gerybėmis ir prisitaikymu, kas patraukia vyresnius, o ką bekalbėti apie

jaunąją kartą, už kurios tautinę patriotinę ateitį esame atsakingi taip pat mes vyresnieji.

Kai mūsų tauta kovoja dėl egzistencijos, kas galėtų būti toks nejautrus ir neveiklus, pasyviai stebintis kitų darbus ieškant juose tiksliai neigiamybių. Kiekvienas organizacijos narys turėtų būti tiek sąmoningas, pareigingas, darbštus ir ištikimas org-jos principams bei aktyvus tartum nuo jo priklausytų visos org-jos veikla, nes tik bendromis jėgomis galima daugiau nuveikti Lietuvos naudai.

Kaip Valstybės Departamentas aiškina apsisprendimo teisę

ALT pirm. dr. Kazys Bobelis ir vicepirm. dr. Kazys Šidlauskas nuvykę į Washingtoną apilankė Valstybės Departamento Rytų Europos skyriaus vicedirektorių p. Doyle Martin, su kuriuo turėjo visą valandą užtrukusį pokalbį. Kaip p. Martin kalbėjo lietuviams Philadelphiajoje, tai jo kalbos pasakoje lietuvių spaudoj pasirodė aiškinimų, kad JAV Baltijos tautoms pripažįstama laisvo apsisprendimo teisė (self-determination), nebūtinai reiškianti teisę į nepriklausomybę. P. Martin buvo paklaustas, kodėl Valstybės departamentas kalba apie tautos apsisprendimą, o ne apie lietuvių tautos suvereninių teisių vykdymo atstatymą, kuris buvo sovietų agresijos sutrukdymas. Mes skaitome, kad lietuvių tauta 1918 m. vasario 16 d. aktu, kurį patvirtino Lietuvos Steigiamasis Seimas, visiems laikams yra apsisprendus būti laisva ir joks naujas tautos apsisprendimas nereikalingas.

P. Martin paaiškino, kad Valstybės departamentas vartoja šį tautos apsisprendimo terminą, turint galvoj galimą Europoje kitokią, negu griežtai atskirų suvereninių valstybių santvarką, po to, kai Baltijos tautoms bus lemta atgauti laisvę. Galimas dalykas, kad bus sukurtos Europos Jungtinės Valstybės, į kurias įsijungs ir Baltijos valstybės, arba bus sukurtos Jungtinės Baltijos Valstybės. Tuomet Baltijos tautų suverenitetas liktų apribotas, todėl JAV nori varoti pačią plačiausią sąvoką, kuri neapribotų lietuvių tautai apsispręsti ir kitaip, negu už pilną ir neapribotą suverenitetą. Nežiūrįnt to, p. Martin sutiko, kad tik pilną savo suvereninių teisių vykdymą atgavus tauta, gali nuspręsti, kad jos suverenumas būtų apribotas.

Toliau pokalbyje buvo paliestas jau anksčiau keltas Baltijos kraštų diplomatinis ir konsularinis atstovybių išlikimo klausimas, kuris buvo paliktas svarstyti Valstybės dep-to teisiškai ekspertams. Šiam sąrašui p. Martin palietė mūsų anksčiau keltą dvigubą JAV ir

Lietuvos pilietybės klausimą, kurią galimybę buvo pripažinusios paskutiniosios Lietuvos konstitucijos. Kiek šis klausimas liečia tarptautinius santykius, p. Martin pareiškė, kad JAV pilietis negali būti laikomas turintis ir kurio nors kito krašto pilietybę.

Jei eitų reikalas apie pripažinimą kokios nors egzistinės vyriausybės arba kokio kito organo atstovauti pavergtą tautą, tai pirmoji eilė reikėtų nustatyti, ar JAV piliečiai nelemia ir nederiguoja tokio organo veiklos.

Pokalbio eigoje buvo paminėtas faktas, kad esant esą Švedijoje formuojama Estijos egzistinė vyriausybė, kuriai sieksią JAV pripažinimo. P. Martin pasakė kad šiuo atveju reikėtų aiškinti tos vyriausybės sudėtį ir jos teisinį pagrindą. ALT atstovams apleidžiant p. Martin kabinetą, jo prieangy jau laukė priėmimo Estijos generalinis konsulas New Yorke, einas Estijos atstovo pareigas prie JAV vyriausybės, p. Jakson.

ALT Informacija

Mums rašo

Gerb. Redaktorium,

JAV LB Centro Valdybos pastangomis pereinę metų gruodžio 11-12 d. Philadelphiajoje sukurto LB Politinių Studijų Dienos laikytinos pavykusiomis. Sekmingumą tenka matuoti ne vien tik LB pajėgumui į studijų dienas sutraukti 14 referentų ir ar ti 90 dalyvių, bet taip pat spaudoje, net dviem mėnesiams nuo įvykio praslinkus, tebeikiama dėmesiu. Studijų dienų pagrindiniu tikslu juk ir būta visuomenę nukreipti nuo mūsų tarptautinių problemų ir į jai su teikti progą pagalvoti apie konkrečius laisvinimo ir pasaulinės situacijos reikalus.

Esu dėkingas Dirvai už objektyvų ir nuosaikų vedamąjį straipsnį nagrinėjantį įvykusias studijų dienas. Džiaugiuosi, kad studijų dienos skaitytai dr. Br. Nemicko paskaitai atsirado vietos Dirvos skiltyse. Kiek lūdniau esu nuteiktas Dirvoje skaitytojų pareiškimais studijų dienų atžvilgiu. Mintyje turiu Deltos (sausio 5 d.), R. (Sausio 28 d.) ir Gamma (vasario 2 d.) laiškus redakcijai.

Šių laišku autorai netaktiškai puolimais prieš Valstybės Departamento pareigūną Doyle Martin kenkia pačiam lietuviškam reikalui. Prieš puolant atmintina, kad mūsų spauda turi bėdus per atatinamas nelietuviškas agentūras pasiekti amerikiečių valdžios įstaigas. Amerikiečiai kritiką priima, bet tik tada kai ji nėra asmeniškai užgaulinga.

Nesiimu ginti Doyle Martin kalbos tezių. Kai kurios jman, kaip lietuviui, neprimtinos. Noriu tačiau atkreipti visuomenės dėmesį į faktą, kad p. Martin į studijų dienas atvyko ne kaip privatus asmuo, bet kaip Valstybės Departamentą atstovaujantis viršininkas paskirtas oficialus pareigūnas, Doyle Martin esant Deputy Director for East European Affairs ir taip pat tiesioginiai atsakingam už Baltijos Valstybių reikalus, netenka abejoti jo kompetencija tiksliai perduoti Valstybės Departamentui oficialias pažintus Lietuvos klausimu. Pabrėžtina, kad p. Martin asmeniškai nusistatymas Lietuvos klausimu nebūtinai turi sutikti su Valstybės Departamento oficialia pozicija. Kaip žemesnis valdininkas, p. Martin tačiau yra įpareigotas Valstybės Departamento pažintą pristatyti ir ją vykdyti. Tokiu atveju, netinka iš p. Martin šaipytis, apšaukti jį "pragmatistu", teigti, kad jis "sugriovęs" kitų studijų dienų referentų kalbas ar paneigęs "istorinį faktą, kad lietuvių tauta 1918 metais ir papildomai 1941 metais (per sukilimą) apsisprendusi tvarkytis ir gyventi savo suverenioje valstybėje". Sutinuku, kad Valstybės Departamentui politika yra pragmatiška. Paneigiu tačiau, kad p. Martin yra pragmatistas, nenusimanąs Lietuvos reikale, ar daręs pareiškimus paneigiančius Lietuvai nepriklausomybę. Priešingai, esu linkęs p. Martin laikyti Lietuvos draugu, ką, tikiu, patvirtins ir kiti turėję progą su juo asmeniškai pabendrauti. Tiesa, nesutariame dėl kai kurių klausimų, dėl JAV užimtos linijos, dėl reikalingumo rezoliuciją kelti Jungtinės Tautos, bet tai tik politinės metodikos klausimai. Abu norimė mairyti Lietuvą laisvą: aš ją tokia kokia buvo, o jis -- Baltijos Valstybių federaciją.

Nuogastavimas, kad p. Martin savo kalba gali būti nuginklaves mūsų lietuvių ryžtą, yra tris metus pavėluotas ir kartu parodo visišką nesiorientavimą kas dedasi JAV Lietuvos atžvilgiu vykdomoje politikoje. Doyle Martin teigimas, jog JAV vyriausybė pasisako už lietuvių tautos teisę į apsisprendimą (nepasirakant konkrečiai už nepriklausomą Lietuvą), nėra naujas ir kiekvienam, atidžiau sekančiam lietuvišką spaudą, seniai žinomas. Prieš trejetą metų (1969 m. vasario 11 d.) Valstybės sekretorius William R. Rogers, Lietuvos atstovui Washingtono J. Kajeckui rašytame laiške, yra pareiškęs: "The United States Government, by its continued refusal to recognize the forcible incorporation of Lithuania by the Soviet Union, affirms its belief in the right of Lithuania to self-determination". (mano pabraukta). Kaip matome, p. Martin LB Politinių Studijų Dienose pakartojo savo viršininko prieš tris metus raštu pareiškus žodžius. Kodėl gi tada nesijaudiname ir nesilėmėm pastangų Valstybės Departamento nusistatymui pakeisti mums ir Lietuvai palankesniu?

Tenka atkreipti dėmesį, kad ir šių metų Vasario 16 d. progą Valstybės sekretorius William R. Rogers sveikinimas Lietuvos atstovui Washingtono Lietuvai pragiedrulių neteikia. Baigiamasis sakiny prasmė nedaug kuo skiriasi nuo 1969 metų cituoto pareiškimo: "Jungtinių Valstybių vyriausybė supranta ir simpatizuoja su apsisprendimo belaukiančia lietuvių tauta". Kaip ilgai toleruosime Valstybės Departamento baimę tradiciniame sveikinime suminėti okupanto vardą ir protestą vykdomai JAV politikai tereikšime lietuviškos spaudos skiltyse? Privalome nedelsiant su teikti mūsų veiksnius jungtiniam užsimojimui pakeisti užsisenėjusį Valstybės Departamento nusistatymą nauju, aiškiai pasisakančiu už Lietuvos nepriklausomybę.

Algimantas S. Gečys,
JAV LB Centro Valdybos
Vicepirmininkas Visuomeniniams Reikalams

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

ATENTATAS PRIEŠ DIDŽIUOSIUS (3)

MES NIEKAD
NEKAPITULIUOSIME

"Wir kapitulieren nie!" (Mes niekad nepasiduosisime) toks buvo Goebbels'o atsakymas į amerikiečių ultimatumą. Vokietijos propagandos ministeris sunkiai galėjo suvaldyti savo pasitenkinimą. Net savo drąsiausiuose sapnuose jis nedrįso svajoti, kad priešų vadai jam patieks tokį argumentą. Jei anksčiau kai kurie vokiečiai klausė, kas juos laukia jei Vokietija pralaimės karą, dabar pats priešas pasistengė atidaryti akis.

Vienintelė krašte opozicija, su kuria Hitleris turėjo skaitytis, tai buvo vyriausiojo štabo dalis kariškių. Nes tik jie vieni pajėgė veikti prieš jį. Šita opozicija silpnėjo, kai Berlynas skelbdavo pergalės komunikatus ir stiprėjo, kai atrodydavo, kad Vokietija pralaimi karą.

Karininkai, kurie 1943 metais ruošė samokslą prieš Hitlerį, nebuvo priešingi nacionalsocializmui ir dar mažiau prieš germanišką pranašumą. Jie neprotestavo nei dėl pasaulio užkariavimo, nei dėl nugalėtų kraštų pavergimo, nei dėl koncentracijos stovyklų buvimo ir civilių žudymų. Jiems vienintelis nusikaltimas buvo, kad Hitleris pralaimi karą. Aišku, buvo keleta išimčių. Klaus von Stauffenberg, pavyzdžiui, su kilo iš pasibaisėjimo dėl Rusijoje įvykdytų masinių žudymų. Buvo dar ir kitų idealistų.

Trumpai, opozicija nesusidėjo vieni iš gerų patriotų. Jie visi buvo įsitikinę, kad armijai po Hitlerio vadovybės turi mažiau šansų laimėti karą ir jų nuomone reikėjo Hitlerį pakeisti kitu vadu, kuris vestų armiją į pergalę.

Tokiu būdu Casablancos komunikatas ne tik džiugino Goebbelsą, bet piovė žolę po opozicijos

kojom. 1944 metų pavaršai vokiečių rezistentai dar siūlė amerikiečiams ir anglams: "Darykime tuoj pat paliaubas vakarų fronte, bet neturi būti pasidavimas be sąlygų. Sutinkam atitraukti vokiečių jėgas tik iki Vokietijos sienų". Stauffenberg ir kiti vis labiau linko į rusų pusę ir Stalinas iš savo pusės stengėsi pabrėžti, kad jis kovoja ne prieš vokiečių tautą, bet prieš hitlerininkus.

Išskyrus Goebbelsą ir Bormanną, nebuvo nė vieno aukšto nacių pareigūno, kuris nebūtų bandęs gelbėti savo kailio. Kai padėtis pasidarė beviltiška, visi jie, Goeringas ar Ribbentropas, Canaris ar net Schellenbergas, von Papenas ar Speeras, nusigrežė nuo Hitlerio. Tas sąrašas būtų nepilnas be Heinricho Himmlerio, absoliutaus SS ir policijos vado, asmeniškai atsakomingo už visus nacių papildytus nusikaltimus. Nuo 1943 m. jis žinojo ir palaikė ryšius su kai kuriomis rezistencijos grupėmis ir tie patys rezistentai jį parinkę Hitlerio vieton. Admirolas Canaris irgi žinojo rezistencijos grupes, kai kurioms pagelbėjo, gi Schellenbergas, ieškodamas kaltinamosios medžiagos prieš Canarį, užsieny pats vedė derybas dėl taikos pasirašymo. Lahousenas, Abwehro sabotажų viršininkas, ėjo dar toliau, rezistentams duodamas bombas nužudyti Hitlerį. Šitos bombos, pagamintos Anglijoje, buvo rastos pas sulaikytus rezistentus okupuotuose kraštuose. Vėliau, tas pats Abwehr, panašias bombas naudojo nužudymui ne Hitlerio, bet trijų didžiųjų: Stalino, Roosevelto ir Churchillio.

Casablancos deklaracija pakeitė visų tų rezis-

tentų nusistatymą. Kadangi sąjungininkai atsisako pasirašyti primateiną taiką, tai reikia laimėti karą bet kokiomis priemonėmis. Buvo aišku, kad Vokietija negali laimėti karo įprastais klastiniais ginklais, tad reikia surasti naujus metodus.

Tuo tarpu Hitleris dar dvejavo. Jam šaudavo galvon idėja, duodavo įsakymą, bet greit lengvai užmiršdavo.

Sąjungininkų apklausinėjamas po karo Schellenbergas ir Skorzenny pareiškė, kad niekas rimtai nekreipė dėmesio į Hitlerio instrukcijas nužudyti tris didžiuosius. Aišku, abutė vyrai turėjo asmeniškai priežastis sumenkinti projektą, bet tiesa, kad Hitleris greit keisdavo nuomonę.

Taip Casablancos konferencijos metu vienas projektas gimė. Aišku, kiekviena vadų konferencija teikė žudikams galimybę įvykdyti atentatą, bet iš kitos pusės saugumo priemonės irgi būdavo milžiniškos.

Pirmoji žinia apie Rooseveltą ir Churchillio susitikimą buvo gauta per Ispaniją. Tačiau dėl vertėjo neapdairumo, Abwehr prarado kelias brangias dienas. Kai adm. Canario eksperimentai išsifrazavo telegramą, redaguotą ispaniškai, išversdami į vokiečių

kalbą, admirolas galėjo išskaityti: "Churchillis ir Rooseveltas susitiks Baltuose Namuose", tuo tarpu telegrama skelbė, kad Churchillis ir Rooseveltas susitiks Casablancoj. Vertėjas casa blanca išvertė pažodžiui -- baltieji namai, atseit Baltieji Rūmai Washingtone, bet ne Maroko miestą Casablancą.

Klaidą atidengus, Canaris pavedė aviacijos žvalgybai iš Italijos bazių ištirti vietą kur abu vadai susitiks. Bet misija nepasisėkė. Canaris apie tai painformavo Keitelį, o šis Hitlerį. Pastarasis dėl to nelabai įdinosi ir jam šovė nauja idėja, kodėl nepavesti nužudymą arabų nacionalistams, kurie buvo vietoje. Bet tam sumanymui jau nebuvo duota eiga.

Reichsfuehreriui Heinrichui Himmleriui 1943 metais buvo kritiški. Jis turėjo daug rūpesčių svarstydamas Stalingrado ir Šiaurės Afrikos pralaimėjimus, kaltindamas generolus, laikydamas juos visus išdailais.

-- Aš neturiu priešų, -- mėgdavo jis sakyti. -- Kai tik surandu, tuoj likviduoju.

Ir tam reikalui jis buvo geriausioje padėtyje už kitus, nes jo rankose buvo SS ir policija. Tai buvo labiausiai bijomas žmogus Europoje. Tad nenuostabu, kad jis pats gyveno nuolatinėje baimėje. Tarp nacių vadų nebuvo tikros draugystės, dažniausiai tai sąjungos prieš trečią asmenį.

Himmleris bijojo savo varžovų, penki ar šeši grasino jo pozicijai, bet ypač jis bijojo Hitlerio. Per dažnai jis dalyvavo likviduojant Hitlerio bendradarbius ir žinojo, kad lojalumas ne visada padeda. Jis turėjo daug ir kitokių rūpesčių, bet svarbiausia buvo iš žmogaus, kuris buvo paskirtas į aukščiausią SS postą. Himmleris

norėjo Reicho centrinių saugumo organą pavesti savo proteguojamam Walteriui Schellenbergui, bet Hitleris paskyrė brutalų ir girtuoklį austrą Kaltenbrunnerį kuris jau nuo 1935 metų buvo austrų SS vadu ir Himmleris turėjo dažnai svarstyti su juo visas valstybės saugumo problemas.

(Bus daugiau)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

(6)

Nijolė Jankutė

SAULĖGRAŽŲ TVANAS

NOVELĖ

Į Džeko krautuvėlę Marija pradėjo užsukti dažniau. Kartais ją atsiveždavo Bobas, kartais ji atėdavo viena ir pirkdavo ... kepalą duonos... Bet Džekas žinojo, ko jai iš tikrųjų reikėjo ir už penkinę pardavdavo miltelių maišuką tartum pašto ženklą. Ji slėpdavo tą maišuką baltiniuose prie kūno. Jis degdavo ten svaiginančių saulėgrąžų aukso, ir Marija skubėdavo sutraukti tą užburta lobį į save. Eidama į darbą, ji įlisdavo į tamsius senų daugiabučių namų koridorius ir, užsiglaudusi po laiptais, giliai įtraukdavo baltuosius nuodus. Darbo metu ji bėgdavo į tualetą. Ten būdavo saugiausia. Niekas nematė ... niekas nežinojo. Net Betty. Bet namie Marija niekada nepalietė tarp krūtų glūdinčios paslapties. Nes namie buvo Timis. Timis buvo geras. Jis neturėjo žinoti..

O ar ji buvo bloga, nekartą, susirietusi savo sofoje, galvodavo Marija. Ar ji buvo bloga, kad mylėjo saulėgrąžas ir troško žinoti, kas slėpėsi vakaro saulėje? Tik milteliai, tik baltieji milteliai galėjo perkelti ją per neperžengiamą ribą į stebuklų pasaulį. Tik jie, lyg burtų lazdele pamojus, galėjo ištrinti Walgreen užkandinę, ir girtą tėvą, ir papurtusį motinos veidą, ir Bobą... O kartais net -- Paulių. Ne, nei Paulius turėjo pasilikti, ir Timis... Į juos abu kabinosi apsvaigusios mergai-

tės mintys lyg trapūs vijokliai. Bet ne jiems žinoti, kas virpino jos kūną šiltu vynu, kas užliedavo akis auksine banga...

Persikelti į nuostabius kraštus ir amžinai žydinčius sodus Marijai iš pradžių pakakdavo vieno maišuko visai savaitei. Bet greitai ta savaitė ėmė trumpėti, Marija buvo panikoj. Jos alga tirpo kartu su baltaisiais milteliais. Jos alga į savo nubrizgusias pinigines dėjosi tai Bobas, tai Džekas.

-- Kvailute, -- kartą pasakė jai Bobas, -- šniaukštimu tik miltukus eikvoji. Jei jot ant "arklio", tai tik šitaip! -- Ir jis atsiraitė rankovę.

Nuo riešo lig alkūnės Bobo ranka margavo žaliai juodomis mėlynėmis.

-- Va taip, baby, reikia joti, -- murmėjo jis, vandeny tirpindamas žiupsnelį nuodų. -- Tik taip gausi iš "arklio" tokį spyrį, kad žvaigždės pasipils, -- aiškino, traukdamas skaidrų skystį į adatą.

-- Suveržk! -- numetė jis Marijai diržą, ir ji suveržė Bobo ranką aukčiau alkūnės.

Subadytos, žaliai juodos venos išpampo į blizgančias virves, į kažkokį surizgusį raštą, kurįškai tyt Marija bijojo. Išplėtusi akis mergaitė žiūrėjo, kaip Bobas įbedė adatą į tuos skaudžius zigzagus. Jai pasidarė bloga. Jai rodėsi, kad Bobas buvo apnuogintas.. išverstas lyg pirštinė... Ir tai, ką jis sau darė buvo šlykštu. Bet Marija nenusisuko. Jos akis pririšo blizganti adata, lyg koks plieninis vabzdys išmeigęs savo geluonį į virpančias gyslas.

Po dviejų savaičių Marijai pirmą adatą įleido Bobas. O paskui ji išmoko pati. Bobas sakė tiesą. Nei "žolė", nei šniaukštimas, niekas pasaulyje, negalėjo padaryti to, ką darė tas užkeiktas skystis jos

gyslose. Su pirmu adatos dūriu Marijos galvoje imdavo sproginėti šimtas žerinių saulių, o jos kūną užliedavo liepsnojančių saulėgrąžų tvanas. Ir ji plazdendavo lyg paukštis už ribos, kur prasidėjo išsvajotas pasaulis. O po to atliūliudavo šiltas rūkas ir debesys, į kuriuos klimpo švininės kojos. Viskas apsiniaukdavo pilka prieblanda, ir Marija troško tik miego, miego, miego... Tačiau paskui atsėlindavo siaubas. Jis apliedavo sąnarius šaltu prakaitu ir iki skausmo įtempdavo nervus. Marijai rodydavosi, kad ji skamba lyg ledo varveklis. Tik tai kita adata galėjo ją tada išgelbėti nuo sudužimo, tik naujas saulėgrąžų tvanas gyslose, kuris svaigindamas skandino...

Naktimis Marija blaškydavosi po savo kambarelių, bandydama įsitikinti, kad visa tai -- sapnas. Baisus, troškinantis, smaugiantis sapnas, kada bėgant nekyla kojos ir rėkiant nesigirdi balso...

-- Aš nubusiu, nubusiu! -- kartodavo mergaitė, žinodama, kad nemiega.

Aplėbusi drėgną pagalvę, Marija planuodavo, kaip įduot Bobą policijai. Jai rodėsi, kad Bobą uždarius į kalėjimą, pradingtų viskas -- Džeko krautuvėlė, Žaliųjų Kobrų gauja ir net milteliai supilstyti į persviečiamus maišukus, į kapsules, atsverti, sumaišyti ir šimtakart atskiesti... Milteliai perkami už pasakiškas kainas ne ištaigingose milijonierių krautuvėse, bet didmiesčio skersgatviuose, tam siuose koridoriuose ir smuklių tarpduriuose.

Bet Marijos planai smaugėsi lyg musės voratinklyje ir byrėjo šukėmis, atsidaužė į sėstantį troškimą dar kartą, paskutinį kartą pabėgti iš dabarties į auksinį stebuklų pasaulį.

(Bus daugiau)

pogrindis

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

SPAUDOS ANTYS

Tradiciniame spaudos baliuje buvo pagarbiai pagerbti du nuo žurnalisto buities neatskiriami dalykai: spaudos valsas ir spaudos antys.

Palikdami spaudos valso temas aptarti muzikams, choreografijos ir bėgamosios istorijos specialistams, liečiame spaudos ančių medžioklės temas.

Spaudos antys yra permanentinė vertybė žurnalistų valgiaraštyje. Kiekvienas leidinys savo praktikoje, norom ar nenorom, siūlė savo skaitytojams tą patiekalą ir po įvairiais, dažnai labai įmantriais patiekalais. Reikia pasakyti, kad skaitytojai noriau ragauna spaudos antieną, kaip paprastą duoną kasdieninę. Spaudos ančių kartoteka sudarytų imponantišką vaizdą. Tema plati ir skalsi. Jos nagrinėjimas vertas disertacijų ir doktoratų. Ir šią temą aptarti Pogrindis siūlo specialistams, užgrūdintiems ir patyrusiems spaudos ančių gaudyme ir prezentavime.

Spaudos ančių medžioklė turi, ištikrųjų dvi plotmes. Pirmoje plotmėje riebi, smarki ir linksma spaudos antelė smagiai pliuškenasi leidinio skiltyse ir traukia visų akis ir dėmesį. Antroje plotmėje -- nėra spaudos anties, o kažkur ji kvarkia! Yra leidinys ir yra tekstas, ir tame tekste įvyniota spaudos antelė, lyg maišan įkišta, kvarkia ir reiškia savo norą išsilaisvinti.

Tai yra, taip vadinamos "suslėptos spaudos antys". Tai yra mišlingi spaudos prajovai -- tos slapotos spaudos antys!

Kad Pogrindžio skaitytojai būtų suprantamas tas idomus kazusas, imamės jų papavyzdžiuoti.

Susovietintoje Lietuvoje triukšmingai apvaikšiojamas liaudies rašytojas levos Simonaitytės gimtadienis. Sakomos valandinės kalbos ir rašomi sieksniniai straipsniai. Kur suslėptoji spaudos antys? Ji suslėpta rūpestingai, suslėpus faktą, kad Nepriklausomoje Lietuvoje rašytoja gavusi Valstybinę 5000 litų premiją ir 300 litų pensiją iki gyvos galvos.

Išlydimas pensijon sovietinis valstybininkas -- ordininkas, veikėjas, deputatas, netgi poetas -- žurnalistas draugas Justas Paleckis. Sakomos valandinės kalbos ir rašomi sieksniniai straipsniai. Kur suslėptoji spaudos antys?

Ji suslėpta, rūpestingai suslėpus faktą, kad Nepriklausomos Lietuvos laikais Justas parašęs antitarybinę knygėlę "SSSR mūsų akimis".

Spaudos antys nėra tik prasimanymas. Ji yra faktas, kurį slepia, o kuris garsiai kvarkia!

Kodėl neimate pavyzdžių iš savo kiemo? Tai pasakys skaitytojas.

Kodėl gi? Prieš porą metų vyko Mokslo ir kūrybos simpoziumas ir reporteriai neparašė, kad simpoziumas pradėtas ar baigtas su Lietuvos himnu. Komentarai ilgai bangavo mūsų gyvenimo liūnyje.

Ar tai nėra spaudos anties pavyzdys iš mūsų kiemo?

AUŠRELĖ LIČKUTĖ

PATRIOTO AUKA

Sėdi žmonės Marquette Parke,
Geria alų su puta --
Patriotas garsiai kvarkia:
Mūsų šventė mums šventa!

Štai, šešiolikta vasario
Žmonės dolerius sunė.
Reik pabert ne saują vario,
Reik paklot žaliuką cash!

Ir kaip tarė, taip padarė:
Vieną dolerį grynais,
Teprašvis šaunus vasaris
Ties lietuviškais laukais!

Du desėtkus tūkstantėlių
Per metus uždirba jis --
Kaip gyvent be dolerėlių,
Židri badas į akis!

Kaip raut auką iš kišenės?
Juk pradingo aitvarai!
Nukentės skalsja jo menės
Ir žmonelės apdarai.

PRIĖJO KADZIULIS IR TARĖ

Pasakojo iš Lietuvos pargrįžęs ekskursantas:

-- Nuvedė mus Vilniuje prie Lenino paminklo ir liepė padėti gėlių.

-- Kodėl gi nepadėjote gėlių prie Basanavičiaus paminklo? -- suriko pasipiktinęs bendrakalbis.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

-- Ar nežinai, kad Basanavičius yra žmogus, o Leninas dievas?

Tvirtino tautietis karčiamaže:

-- Aš niekad negeriu tiek, kad iš anų dviejų pamatyčiau keturis.

-- Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

-- Ten, kur rodai, nėra dviejų. Ten vienas sėdi.

-- Gyvenimas toks realus, kad mes užmiršome pasakas, -- kalbėjo išeiviškasis lietuvis.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

-- Tamsta, tur būt, nežinai, kaip aptariam Sovietijoje penkmečio planas? Pasakos dar nepamirštos.

NESIBAIGIANTI ISTORIJA

(Niūniuoti "Vai žirge, žirge" nata)

Šis kablys dar tebestovi šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje

Vai kably, kably,
Kableli mano,
Tu nuleisk mane negyvą,
Per pusantros minutės,

Svetimon duobėn...

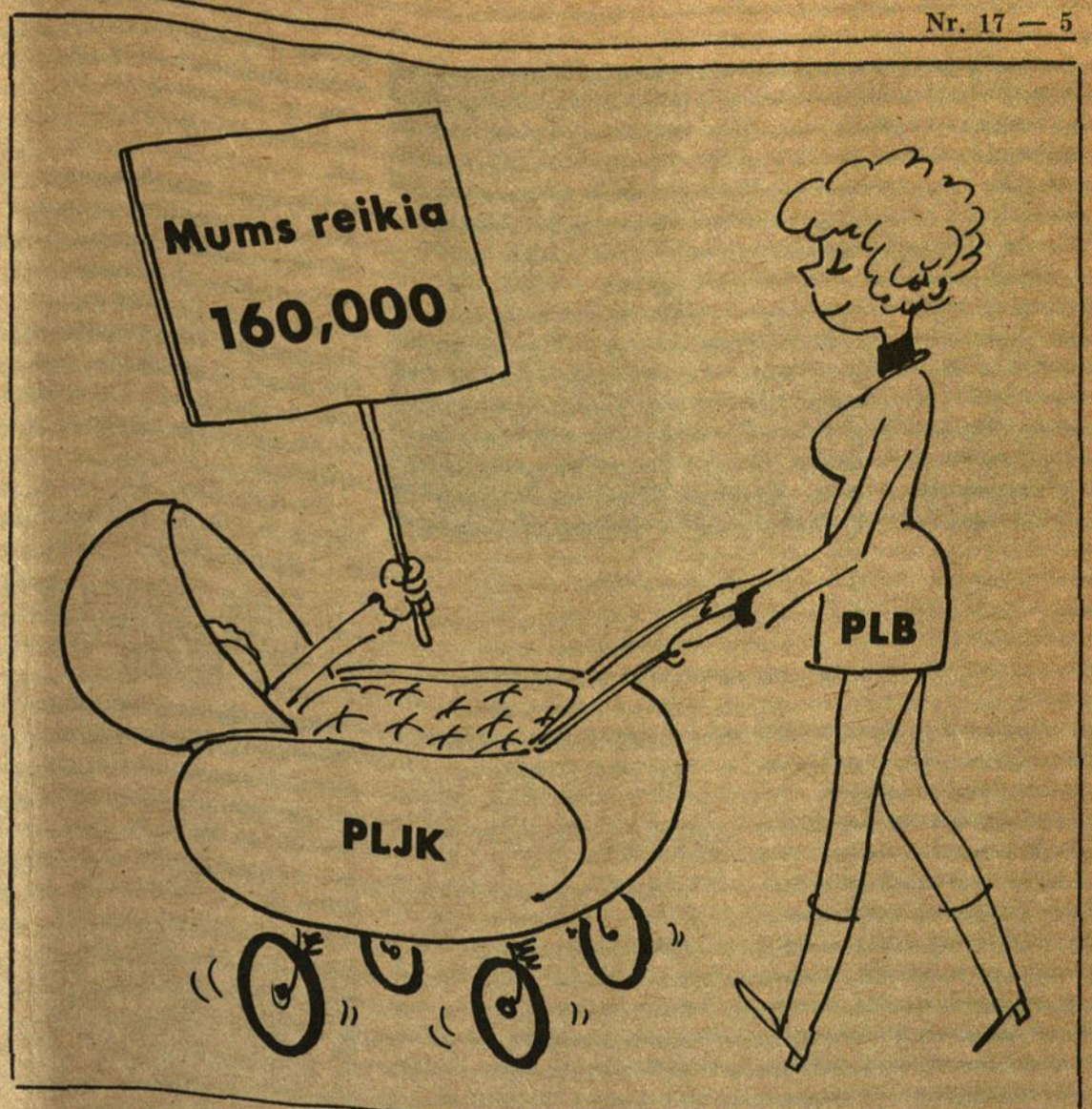
EPI — GRAMA

Mes parašėm į "Aidus":
Ar jūs esat prieš vaidus?
Ir atsakė mums "Aidai":
juk vaidai yra veidai,
kur veidai ten ir vaidai,
kur vaidai ten ir "Aidai".

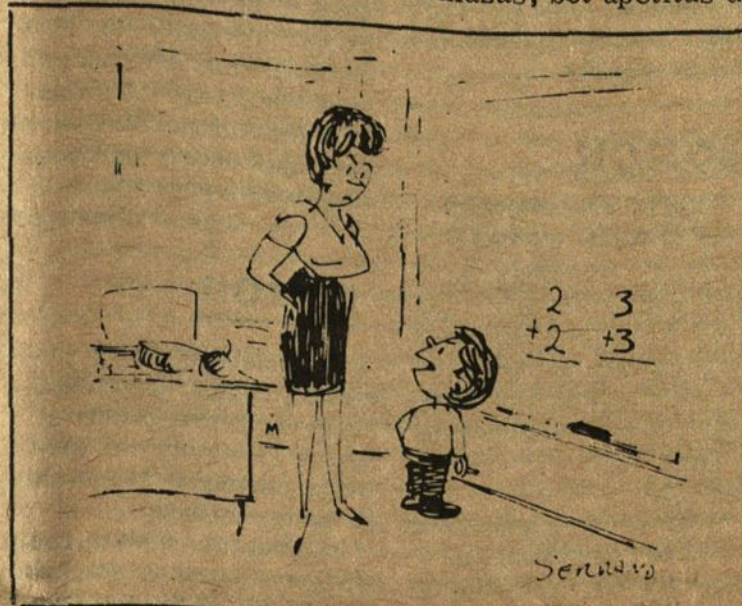
Eo ipso

-- Manasis, matai, bendruomenininkas.
-- Mano -- altininkas.

Valkutis mažas, bet apetitas didelis...

Mokinys mokytojai:

-- Neklausk manęs aritmetikos, paklausk apie sex education.

SPAUDOS VERPETUOSE

SOVIETINIO GAIDŽIO KAKARINĖ

Pagrindinį antikomunizmo turinį sudaro kapitalizmo apologetika, marksizmo -- leninizmo falsifikavimas bei komunizmo sukūrimo teorijos iškreipimas.
A. Gaidys, Tiesa, 1972, I, 26.

LENGVA GRIMO PROBLEMA

Kelečiaus Mindaugas didžiausi ilgais plaukais, ūsais ir dailia barzda.
St. Meringis, Draugas Nr 24.

BRISIUS VS. ANDRIUŠIS

Už Jono Bilino kelių puslapių deimantą "Brisiaus galas" atiduodčiau Andriušio romaną "Tipelis", o atsimerkus ir rimtai pagalvočiau apie visą pastarojo kūrybą.
Jonas Aistis, Draugas Nr. 30

ŽYDINČIOSE BANKETŲ
PIEVOSE

Mūsų stalą puošė didžiulis raguolis (...). Buvo baravykų, auselių, tortų, žagarėlių.
S. R. Tėv. Žiburiai Nr. 4.

Ne tik bus šampano, bet taip pat ir vokiško alaus, skotiško

gėrimo, kanadinės ir kt. Apie vakarienes patiekalus nėra reikalo ir kalbėti... Prosykim švarkus ir blizginkime batus.
Žvalgas, Naujienos Nr. 29

STIPRINAMA KOVA DEL LAISVĖS

Jei šis minėjimas paliks pelno, bus stengiamasi nupirkti naujus baldus Alto centro raštinei.
Vl. Rmjs., Draugas Nr. 20

APNUOGINTAS ŽURNALISTŲ ARGUMENTAS

Vl. Bakūno "žurnalistėlių" argumentas yra lygus Vaižganto, regis, "Pragiedruliuose" bobe-

NAUJO BENDRADARBIO ATRADIMAS

"Gimtasis Kraštas" atranda naujų, atsidavusių bendradarbių.
("Gimtasis Kraštas")

Juozas JUOZAPAVIČIUS

V. Kazakevičius sutiktam Vienybės bendradarbiui:
-- Pradėk rašyti "Gimtajam Kraštui", visad turėsi kuo sąskaitą apmokėti.

Vasario 16 minėjime New Yorkoe Vokietijos konsulas dr. G. Fischer sveikinasi su gen.kons. A. Simučio ir J. Simutienė, Dešinėje dr. D. Jasaitis, B. ir V. Sidzikauskai, L. Tamošaičio nuotrauka

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI NEW YORKE

Lietuvos Generalinis Konsulas ir Lietuvos Laisvės Komitetas vasario 16 dieną, Carnegie Endowment salėje, New Yorque surengė priėmimą Lietuvos nepriklausomybės 54 metų sukakties paminėjimui, į kurį atsilankė keletas svetimų valstybių konsulų, New Yorque valstybės gubernatoriaus Nelson Rockefeller ir miesto mero Lindsay delegatai, Pabaltijo ir kitų pavergtųjų bei lietuvių organizacijų ir spaudos atstovai. Viso apie 100 asmenų.

Vasario 20 d. sekmadienį New Yorque lietuvių pradžio nepriklausomybės minėjimą Apriškimo parapijos bažnyčioje iškilmingomis pamaldomis, į kurias ne žiūrint labai blogo oro, suvažiavo pilnutėlė bažnyčia žmonių.

Pagrindinis minėjimas įvyko 3 val. p.p. Richmond Hill mokyklos salėje, kurį surengė ALTos New Yorque skyrius, vadovaujamas A. Oslapo.

Invokaciją paskaitė kun. klebonas P. Raugas. Trumpą žodį pasakė generalinis konsulas A. Simutis, kuris taip pat paskaitė iš JAV Valstybės Sekretoriaus William P. Rogers gautą sveikinimą. Įspūdingą kalbą pasakė JAV kongresmanas Frank J. Brasco. New Yorque miesto meras Lindsay atsiuntė savo atstovą, kuris perskaitė proklamaciją ir mero vardu pasveikino.

Pagrindinę kalbą pasakė adv. dr. Elena Armanienė. V. Galbuogytė perskaitė sveikinimus ir rezoliuciją, kuri buvo priimta.

Meninė dalyje įspūdingai pasirodė tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės. Aktorius V. Žukauskas paskaitė lietuvių poetų tam įvykiui pritaikytą kūrybą. Vyrų choras Perkūnas, vadovaujamas muz. Vytauto Strolios atliko keletą kūrinių.

Jūratė Dambraskaitė ir Lina Šimkutė Bostono Baltijos tauto skautės ruošiasi kaziuko mugei. Č. Kilulio nuotrauka

NEOLITUANŲ SUEIGA

Š.m. kovo mėn. 3 dieną (penktadienį) 8 val. vakaro Kutūros Židinio patalpose, 361 Highland Park, Brooklyn, N. Y. įvyks Korp! Neo-Lithuania New Yorque bendra Korp! narių sueiga. Po sueigos kavutė. Dalyvauti kviečiami visi Korp! nariai su šeimomis ir draugais. Į šią sueigą kviečiami dalyvauti ir visi lietuviai studentai bei studentės.

BOSTON

BOSTONAS MINĖJO VASARIO 16-TĄJĄ

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 54-tosios metinės Bostone paminėtos iškilmingai Piliečių Klubo didžiojoje auditorijoje. Vien aukų salėje sudėta 3502 dol. ir aukų vėjus dar nėra užbaigtas.

Minėjimas pradėtas 2 val. po pietų. Organizacijų vėliavų įnešimui į sceną vadovavo Amerikos Lietuvių Veteranų Stepo Dariaus postas. Minėjimą suorganizavo ALT Bostono skyrius, pirmininkaujant Aleksandrui Čaplikui. Programą pravedė ir rezoliucijas Jungt. Amerikos Valstybių vyriausybei perskaitė jaunosios kartos veikėjas inž. A. Lapšys. Pagrindinę minėjimo kalbą pasakė SLA centro sekretorius Algirdas Budreckis. Prelegentas savo labai gerai paruoštoje paskaitoje paskleidė daug naujų minčių ir nurodė konkrečių kelių ateičiai kovoje dėl Lietuvos laisvinimo bylos laisvojo pasaulio opinijai informuoti.

Bostono lietuvių, švenčiančių Nepriklausomybės šventę, sveikino latvių, estų ir ukrainiečių bendruomenių atstovai. Taip pat buvo perskaitytos miesto mero ir valstijos gubernatoriaus sveikinimų proklamacijos. Lietuvos trispalvė vėliava vasario 16-ta buvo iškilmingai iškelta Bostono miesto rotušėje.

Meninę minėjimo programą išpildė komp. J. Gaidelio vadovaujamas vyrų sekstetas ir Onos Ivaškienės tautinių šokių ansamblis.

Tenka pažymėti, kad tautinių šokių ansamblis, jau ilgus metus vadovaujamas

Onas Ivaškienės, savo šokiškiais nusipelnė daug pagarbos ir pagyrimų ne tik iš lietuvių, bet ir iš amerikiečių.

Lietuvos nepriklausomybės šventę paminėjo ir amerikiečių vietinė spauda. Minėjime buvo ir kitataučių svečių, tarp jų ir amerikiečių spaudos korespondentas Osvaldas Akmentins, latvis, dažnai kelas Pabaltijo okupacijos bylą amerikiečių spaudoje.

Po minėjimo A. Čapliko rūpesčiu buvo priėmimas St. Dariaus posto patalpose.

DVIGUBA ANTANO IR JUZĖS MATJOŠKŲ SUKAKTIS

Ilgametis ir energingas Bostono L. B-nės apylinkės pirmininkas ir kitų organizacijų veiklus narys Antanas Matjoška š. m. vasario 7 d. atšventė savo visuomeninio darbo Amerikoje 35-rių metų veiklos sukaktį ir savo šeimos sukūrimo 30-ties metų sukaktį. Prieš trisdešimt metų A. Matjoška Bostone susituokė su Juzė Pilypaite, išaugino gražią lietuvišką šeimą. Sūnus Algis P. Matjoška — neolituanas, 1970 m. baigė The State University of New Jersey ir šiuo metu ten rengiasi magistro laipsniui. Linkime Antanui Matjoškai dar ilgus metus darbuotis Lietuvos tėvynės labui!

J. V. Sūduvas

DETROIT

• **Detroito apylinkės jaunimas** į II pasaulio jaunimo kongresą renka penkis atstovus Rinkimuose dalyvauja jaunuoliai nuo 16 iki 30 metų amžiaus.

Kandidatus siūlyti LB apylinkės jaunimo sekcijos pirmininkui Robertui Seleniui, 31532 Groesbeck, Fraser, Mich. 48026 iki š. m. kovo 10 d.

Rinkimai įvyks kovo 19 d. nuo 12 iki 3 val. Detroito Lietuvių namuose. Kiekvienas turi teisę balsuoti ne daugiau kaip už 5 atstovus. Rinkimus prižiūrės balsus suskaičiuos ir kitus reikalus spęs LB apylinkės valdyba.

• **LB DETROITO APYLINKES VALDYBA** pasiskirstė pareigomis sekančiai: Vladas Selenis — pirmininkas ir informacija, Albertas Mislinas — vicepirmininkas ir senitnų vadovas, Jonas Urbanas — išdėtininkas, Martynas Stonis — sekretorius, Jurgis Šenbergas — švietimo vadovas, Kazys Gogelis — kultūros skyriaus ir parengimų vadovas ir Robertas Selenis — jaunimo sekcijos vadovas.

Parengimų kalendorių ir toliau tvarko Vladas Selenis tel. 293-4611.

• **BALFO 76 SKYRIUS** vasario 20 d. Lietuvių Namuose turėjo savo metinį susirinkimą, kuriame buvo padaryti valdybos narių metiniai pranešimai ir išrinkta šiems metams valdyba: Kazys Ražauskas — pirmininkas, Rožė Ražauskienė I vicepirmininkas, Kazys Sraugauskas II vicepirmininkas, Česys Šadeika — finansų sekretorius, Vladas Staškus — sekretorius, Kazė Viskantienė — išdėtininkė ir Petras Dalinis — valdybos narys.

Į revizijos komisiją: Martynas Stonis — pirmininkas ir Antanas Sukauskas ir Antanas Petrauskas — nariai.

• **PROF. DR. ZENONO IVINSKIO** paminėjimas įvyks kovo 5 d. 12 val. Lietuvių Namuose. Pagrindiniu kalbėtoju bus dr. Adolfo Damušis. Rengia L. Fronto Bičiulių skyrius.

A. Grinius

• **Vinco Krėvės literatūrinė premija**, 500 dol., kurią skiria Lietuvių Akademija Sambūris Montrealyje, bus paskirta šį rudenį už 1970-1971 m. išleistą ir dar jokios premijos negavusį grožinės lietuvių literatūros veiklą.

Prof. dr. Jokubas J. Stukas

BALSUOKIME UŽ PROF. DR. JOKUBĄ J. STUKĄ

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 3-čios kuopos narys dr. Stukas kandiduoja į SLA Pildomąją Tarybą Iždininko pareigoms. Iš jo darbų į gerai pažįsta netik ryšio pakraščio bet ir visos Amerikos lietuvių.

Jis gimė 1924 m. spalio 8 d. Newark N.J. 1941 m. rugpjūčio mėn. 2 d., būdamas nepilnų 17 metų amžiaus, pradėjo radio valandėles New Yorque ir apylinkių lietuviams suorganizuodamas rėmėjų būrelį ir chorą. Jau sueina 31-ji metai, kaip jis tą darbą tęsia. Jo suorganizuotą mišrų "Rūtos" dainų ir tautinių šokių ansamblį perėjo apie tūkstantis jaunuolių. Stukas yra išleidęs ilgo grojimo plokštelių. Nuo 1948 m. spalio 28 d. iki š. m. pradžios jis kartojo lietuviškas valandėles anglių kalba bei duodamas turtinąs paskaitas apie Lietuvą. Gi nuo 1963 m. rudens, kiekvieno pirmadienio vakarais, iš Seton Hall Universiteto radio stoties duoda vienos valandos programą "The Music of Lithuania".

MIRĖ DR. G. STUDERUS

Vasario 15 d. Kuesnacht, Ziuiricho kantone, mirė, eidamas 83 metus, prof. dr. Gottlibas Studerus, nuo 1924 m. 15 metų išbuvęs Vytauto didžiojo universiteto Kaune germanų kalbų ir literatūros lektorius. Vėlionis parašė visą eilę vokiečių kalbos vadovėlių, kurie Lietuvoje susilaukė kelių laudų.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• Tik ką išėjusios antologijos "Lietuvių poezija išėjimoje 1945-1971" aplankas. Antologiją galima gauti pas platintojus, arba užsisakyti "Ateities" leidykloje, c o Mrs. M. Bajorūnienė, 17639 Goldwin, Southfield, Mich. 48075. Knygos kaina yra 13 dol.

• **Leonas Sabaliūnas, LITHUANIA IN CRISIS**. Nationalism to Communism 1939-1940: Indiana University International Studies. Indiana University Press Bloomington-London. Leidinys 293 psl., ka. \$11.50.

RETA KELIONĖ Į SV. ZEMĖ, ROMĄ IR I OLIMPINIUS ŽAIDIMUS, MIUNCHENĖ,

prasidės iš New Yorque 1972 m. rugpjūčio 17 dieną (ketvirtadienį).

Kadangi jau dabar skridimai į Palestiną yra užpildyti iki birželio mėnesio, suinteresuotieji prašomi registruotis ne vėliau š. m. balandžio 15 dienos.

Grupinis 20 asmenų kelionės bilietas ir 17 dienų visos kitos išlaidos, kad ir vasaros sezono bei dolerio nuvertinime — pramatoma kainuos tik 890 dolerių.

Registracinės ir organizacinės išlaidos 10 dolerių.

Visais reikalais kreiptis adr.: Rev. Petras M. Urbaitis, SDB, 6800 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. PR 8-2126.

Clevelando ir apylinkių kelionės atstovas: Petras Zigmantas, 381 Royal Oak Blvd., Richmond Hts., Ohio 44143. Tel. 481-9055.

"MY FAIR LADY" SV. JUOZAPO GIMNAZIJOS SCENOJE

Be mažesnių muzikinių parengimų čia kas metai ruošiamas ir vienas iš didelių pastatymų, tai operetė. Į šešis spektaklius čia atsilanko per 12.000 operetės mylėtojų. Tokie parengimai surišti su keliolika tūkstančių dolerių išlaidų, tačiau administracija sugeba "išsisukti" iš to dar su vienu kitu tūkstančiu pelno.

Ši mokyklos veikla mūsų liet. kolonijai, o ypač ją lankančių mokinių tėvams — nėra eilinė. Pavartę eilę programų rastume, kad ir mūsų sūnūs ir dukros yra giliai įgraviravę ten savo vardus, kaip dalyviai puslį, choro, orkestro, baleto ar administratorių tarpe.

Ruošiant panašius pastatymus, dažnai kviečiamas į talką ir čia pat esančios "Villa Angela" gimnazijos mergaičių choras, kuriame visada randame lietuviškų pavardžių. Gi talentai renkami ir iš eilės kitų katalikinių gimnazijų mokinių tarpo, kur lietuviškos pavardės irgi pasirodo neretai.

Šiuo metu Juozapinėje baigiama repetuoti operetė "My Fair Lady". Kaip dauguma praeitų veiklų, taip ir šis, atkeliavo iš Broadway. Operetėje matosi taip pat mums giminingų pavardžių pastatymo vienoje, kitose srityje, o ir "žvaigždžių" tarpe. Čia ne mažą vaidmenį vaidina ir Sv. Juozapo gimnazijos choras, kurio pirmininkas šmet yra lietuvis.

Operetės pastatymo didieji kaltininkai yra brolis G. T. Dwyer S. M. — Produkeris direktorius, N. Novak — dirigentas, T. Weiss — solo ir choro dir. J. Frazier — baletas.

Reikia pripažinti, kad visai tai įneša nemaža gero ir į mūsų liet. kolonijos jaunimo kultūrinę veiklą toje srityje. (jk)

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 911-6835.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

WIDOW OR COUPLE

Off East 185 St. near Our Lady, 2 bedrooms, basement, like new. Only 22,900.

GEORGE KNAUS
Real Estate
481-9300

(16-17)

WEYERHAUESER CO.
MIDDLEBURY, IND.
POSITIONS OPEN
OFFSET PRESSMEN
2 and 6 color. 76" Harris and Mielche presses.
Experienced Glue Machine Operator
Applicants must have CARD BOARD EXPERIENCE.
A steady work & fringe benefits.
Apply call or write to Personnel Dept.
WEYERHAUESER CO.
MIDDLEBURY, INDIANA
219-825-2111
An Equal Opportunity Employer (17-21)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN
or
1ST CLASS SKILLED
LEADER
For
AUTOMATIC SCREW MACHINE
Setup operator on B & S.
Nights 10 hours shift.
Fringes and profit sharing.
ZENITH AUTOMATIC SCREW
PRODUCTS
313-775-6260 (15-21)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI KENT UNIVERSITETE

Pinigai, reikalingi įsteigti lietuvių kalbos kursus Kent State universitete, jau yra surinkti. Kursų įsteigimas tapo galimas dėka daugelio žmonių, kurie aukojo pinigus tam tikslui.

Trys lietuvių kalbos kursai, kiekvienas keturių valandų kreditų vertės, bus siūlomi pradedant kovo 27 dieną, pradėjus pavasarinį semestrą. Tikimasi kitais metais pridėti dar tris kursus, kiekvienas trijų valandų kreditų vertės. Tuomet bus galima gauti 21 valandos kreditus kolegijos kurse.

Lietuvių kalbos kursų programa nebus uždaryta. Ji tvirtai įamžinta Kent State universiteto fakultete.

Kursus dėstys pasamdytas mokytojas, vartodamas atitinkamą tekstą ir magnetines juosteles.

Studentų skaičius neribotas. Jei tik ir vienas pasisakys norįs klausyti lietuvių kursų, jie bus duodami. (je)

SUKRUSKIME LITHUANIAN VILLAGE B-VĖS STATYBAI PASPARTINTI

Svarbus ir vaisingas savo sprendimais pasitarimas įvyko vasario 20 d. dabartiniame b-vės name. Dalyvavo direktoriai, finansų kontrolės ir kitų komisijų nariai bei bendradarbiai.

Išklausę pirmininko J. Stempužio, vicepirmininko Z. Dučmano ir kitų veikėjų pranešimus, išsamiai susipažinome su esamomis pasiekimais bei kliūtimis. Jeigu turima jau pinigais \$47,933.38 ir nupirktos žemės vertė \$54,000.00 tai dar daug lėšų trūksta. Nemaža yra tautiečių, pažadėjusių pirkti akcijas, bet vis dar laukia. O ragintojų neužtenka. Tad būtų naudingas šūkis: "ieškokime akcinkų visi!" Reikalinga skubi visų talka.

Neišvengiamai paskolai jau teikia vilčių Superior Savings and Loan Assn. Karštai pasveikintas to banko prezidentas J. De Righter, sutikęs priimti finansų komisijos pirmininko pareigas ir čia pat įteikęs žmonos ir savo vardu stambią pinigų sumą akcijoms pirkti.

Trumpa, bet prasminga žodelį tarė nauja finansų

KAZIUKO MUGĖ

ŠEŠTADIENĮ, KOVO 11 D.

ATIDARYMAS 4:30 VAL.

BAIGIAMOJI PROGRAMA 9 VAL.

ŠV. MERGELĖS NEPALIAUJAMOS PAGALBOS

PARAPIJOS SALĖJE,

18022 Neff Road

Karšti lietuviški valgiai — saldumynų stalas.

Tautodailės darbai, keramika, lietuviškos lėlės ir kitos įvairenybės.

CLEVELANDO SKAUTIJA

MŪSU KAMERINĖS MUZIKOS ŽVAIGŽDĖ

"Su dideliu džiaugsmu priėmiau kvietimą dalyvauti Clevelande kamerinės muzikos koncerte su Algimantu Motiekaičiu ir Andriumi Kuprevičium", man pareiškė smuikininkė Elena Kuprevičiūtė - Bergen. "Turiu pabrėžti, kad tai vienintelis lietuvių muzikų profesionalų kamerinės muzikos trio. Visi jo dalyviai yra pažįstami nuo vaikystės dienų Kaune, o susitikimas su violončelistu Algimantu Motiekaičiu bus pirmas nuo Kauno laikų".

Elena Kuprevičiūtė - Bergen, aukšto profesionalinio lygio smuikininkė, Clevelande koncertavusi prieš penketą metų, pradėjo muzikos studijas Kauno Valstybinėje Konservatorijoje, jas toliau tęsė Prahoje, Paryžiuje ir Buenos Aires. 1949 metais emigravusi į Argentina per trumpą laiką iškilo

komisijos narė, naudinga daugelio organizacijų veikėja O. Jokūbaitienė. Ta pačia proga kilo mintis sudaryti moterų komisiją.

Dar geistinas ir jaunimas, kad akcijos būtų ištiesai išplatintos visur, kur tik įmanoma.

Jau tariamasi su rangovais. Galimas dalykas, jog balandžio mėnesį pasiseks iškilmingai prakasti žemę statybos pradžiai.

Neišsemiamos energijos pirmininkas J. Stempužis, didelės praktikos jau turįs Z. Dučmanas ir labai darbštūs vadovai bei bendradarbiai — St. Mačys, Pr. Stempužis, inž. V. Vinclovas, J. Švarcas, J. Malskis, L. Staškūnas, Z. Tarutis ir kiti — įgalina tikėti, kad didingi tikslai bus pasiekti.

Vladas Braziulis

Smuikininkė E. Kuprevičiūtė - Bergen

į pirmąjį smuikininkų eiles ir sėkmingai koncertavo Europoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje ir JAV. Jos pirmasis koncertas JAV įvyko 1954 metais Chicagoje Civic Opera rūmuose. Šiuo metu smuikininkė su savo šeima gyvena Columbus, Ohio ir dažnai dalyvauja Capital Universiteto trio koncertuose.

Šilta ir atvira asmenybė, ponja Kuprevičiūtė-Bergen sutiko pareikšti keletą idomų faktų apie save. Jos mėgiamiausias kompozitorius — Bachas, kaip aukščiausios ir gryniausios muzikos kūrėjas ir aukščiausių reikalavimų statytojas smuikui kaip instrumentui. Šalia jo, smuikininkė mėgstanti romantines muzikos kompozitorius, kaip savo dvasia artimus lietuviškam charakteriui, dėl savo sultingų, ryškiai apibrėžtų melodijų. Muzika esanti smuikininkės gyvenimo centre, ir apie ją ji grupuojanti kitus savo gyvenimo reikalavimus.

Nėra abejonės, kad

1972 Jaunimo Metų Grandinėlių šokėjai, kurie, palydimi grupės sceninių šokių kapelos, kovo 5 d. atliko naują šokių, muzikos programą Clevelande. Kovo 18 programos premjerinis spektaklis Chicagoje, antrasis koncertas -- kovo 19, Balandžio 9 įvyks specialus grupės pasirodymas Detroite. J. Carlos nuorauka

Šlepsiukas, Pakrėstinis, Kuškinėlis...

IŠKILMINGO TREJINIO GRANDINĖLEJE BELAUKIANT

Kai Grandinėlė 1970 metų vasarą skindama laurus Venezueloje ir Colombijoje gerokai pavargę, aišku, turėjo ir pailsėti. Atostogos greit prabėgo ir štai jau visi metal Grandinėlė šoka, žaidžia, vaidina -- ruošiasi kovo 5 dieną Euclid Senior High School Auditorijos scenoje sužibėti naujais ritmais, naujais išaušytų raštų rūbais, supažindinti mus su dar nematytais tautiniais šokiais.

Grandinėlė savo apimtyje turi 60 paruoštų, išprususių šokėjų (šalia jų yra ir gausi beaugan-

čiųjų grupė), savo orkestrą, didelių tautinių rūbų, juostų, skrybėlių turtą. Didelio darbo ir lakios vaizduotės rezultate tą dieną Grandinėlė duoda ištisą dviejų valandų šokio ir muzikos spektaklį, kuriame šokiai pinasi vienas per kitą, keičiasi ritmuose, nenutrūkstamoje judesių grandinėje perduoda šokio turinį ir jo nuotaiką.

Šį kartą tarp daugelio kitų matysime Dovanų šokių, buitės vaizdėlių Duktė viena namie liko (čia be žaidimų ir šokių bus ir pantomiminės vaidybos), visą eilę suvestiniais papročiais susijusių charakteringų šokių. Kaip visada, taip ir šį kartą Grandinėlė savo jaunatvišku žaismingumu žada atskleisti mums naujų formų, naujų šokių ir melodijų, naujų lietuviškos buitės nuotaikų.

Stambesnių kultūrinių pasireiškimų nedaug te-

turime, gi Grandinėlė yra mūsų reikšmingas pasididžiavimas mums ir nusistebėjimą sukeliantis pasigrožėjimas svetimtaučiams. Grandinėlė -- gyvybe pulsuojantis mūsų šokių, muzikos, tautinių raštų neišsamių tautinis archyvas.

Padarykime kovo 5 dieną Grandinėlės dieną. Mūsų gausus atsilankymas Grandinėlės vadovams, šokėjams, muzikantams, rūbų audėjams duos progą užmiršti tas sunkias darbo valandas ir nemigo naktis išspektaklių beruošiant.

Grandinėlė tiki ir mūsų nuosirdžiai laukia. Ateikime, nepalikime tuščių vietų prie neįkainuojamo tautinio menu rūpestingai papuošto stalo.

Petras Maželis

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

MIRĖ SAVANORIS-KŪRĖJAS JONAS ŽILINSKAS

Vasario 19 d. Clevelande po sunkios ir ilgos ligos mirė Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas Jonas Žilinskas, sulaukęs 76 metų amžiaus.

Velionis, bolševikams okupavus Lietuvą, pasitraukė į vakarus ir atvykęs į Clevelandą, kurį laiką dirbo N. Y. Central geležinkelio dirbtuvėse. Buvo didelis patriotas ir remdavo lietuvišką veiklą.

Atsisveikinimo balbas pasakė savanoris-kūrėjas Vytautas Braziulis ir skautų vardu v. s. Šenbergienė.

• L.V.S. Ramovė Clevelando skyrius š. m. kovo 12 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Lietuvių Namuose, 877 E. 185 St. šaukia metinį visuotinę skyriaus narių susirinkimą.

• ATEITIES KLUBO VALDYBA susirinkusi posėdžio vasario 27 d., pasiskirstė pareigomis sekančiais:

D. Staniškis, pirmininkas, D. Balčiūnas -- vicepirmininkas, J. Klirienė -- sekretorius, I. Sušinskienė -- jaunimo reikálams, P. Titas -- išdiniškams, K. Gobienė -- ypatingiems reikálams.

• Namų ir gėlių paroda Clevelande atidaroma kovo 4 d. Public Auditorium. Dalyvauja gėlynų dekoratoriai ir bus įvairūs parodiniai namų įrengimai. Paroda veiks iki kovo 12 d.

Tarėsi Lietuvių Namų Clevelande statybos reikalais. Iš kairės: inž. R. Bubiys, dr. D. Degesys, Z. Dučmanas, J. Malskis, S. Astrauskas, J. DeRighter, J. Stempužis ir inž. V. Vinclovas. J. Carlos nuorauka

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DR. BRONIUS NEMICKAS
— ORDINARINIS
PROFESORIUS

White Plains Kolegijos (N. Y.) Patikėtinių Taryba savo š. m. vasario 17 dieną įvykusiame posėdyje dr. Bronių Nemicką pakėlė į aukščiausią akademinių laipsnų (full professor). Šis laipsnis, paprastai, būna suteikiamas tik retesniais atvejais, nes į jį pakelti neužtenka gero savo specialybės dalykų žinojimo ir sėkmingo jų dėstymo. Ši laipsnį suteikiant, labai atsižvelgiama į kandidato sėkmingam dėstymui reikalingas asmenines savybes, į jo pasišventimą mokslui ir mokymo darbui, domėjimąsi studentų reikalais ir sklandų sugyvenimą su kolegijos visuomene (administracija, profesūra ir studentais) ir pagaliau į mokslinį pažangumą.

Dr. Nemickas White Plains (seniau vadinosi Good Counsel) Kolegijoje profesorijauja nuo 1959 metų. Jis pakaitomis skaito šiuos kursus: Ekonomikos pagrindus, Konstitucinę teisę, Pinigus ir bankus, Prekybinę teisę, Pasaulinio ūkio plėtrą ir kt.

• Lietuvos Atstovas ir ponis Kajeckai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 54 m. proga š. m. vasario 15 d. surengė premiją Lietuvos Pasiuntinybės rūmuose Washington. Dalyvavo per 150 svečių.

• Stasys Vanagūnas sutiko tvarkyti IV-tosios tautinių šokių šventės bilietų atskaitomybę. IV-toji Lais-

vojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė įvyks 1972 metais, liepos mėn. 2 dieną, Chicagoje.

• Aldona Valeišaitė-Bruskienė, išraiškos šokio menininkė, turinti savo šokių studiją ir repetuojanti Jau-nimo Centre, rengia baletą Chicago Lietuvos Operai, kuri šiemet stato Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" operą. A. Valeišaitė kaip išraiškos meno interpretatorė bei šokėja yra plačiai pasireiškusi Europoje ir šiame krašte.

• Komp. Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" operos pasaulinė premjera įvyksta šių metų balandžio 29 d., 8 val. vak. Kiti operos spektakliai bus balandžio 30 d., 3 val. popiet, gegužės 6 d., 8 val. vak. ir gegužės 7 d., 3 val. popiet. Visi spektakliai vyks Marijos mokyklos auditorijoje, Chicagoje.

• Lietuvių inžinierių ir architektų suvažiavimas įvyks š. m. spalio 7-9 d. Washington. Ta proga įvyks priėmimas Lietuvos atstovybėje, Adomo Galdiko paveikslų paroda, koncertas-balius ir žymesnių Washington vietų lankymas. Suvažiavimas numatyta erdvoje Marriott viešbučio patalpose.

CHICAGO

LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ PENKMETIS

Lietuvių Tautinių Namų penkmečio veikla bus apžvelgta metiniame narių susirinkime š. m. kovo 11 d., 5 val. p. p. savojoje patalpoje, 6422 So. Kedzie Av., Chicagoje.

Tuojuo po susirinkimo ten pat ruošiami šeimyniški pietūs, kurių programą maloniai sutiko praversti Julija Cijūnėlienė. Visi nariai su šeimomis ir Chicago lietuvių kviečiami susirinkime pietuose dalyvauti.

LTN pastogė atdara vakarais kasdien: darbo dienomis nuo 5 val. 30 min., šeštadieniais nuo 2 val. p. p. ir sekmadieniais nuo 12 val. dienos. Norintieji dėl patalpų tartis kitu laiku, prašomi k eiptis į B. Kasakaitį, tel. 778-7707.

• Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, su žmona Dalia, atostogauja Colorade iki kovo 5 d.

• Lietuvių Televizijos narių susirinkimas šaukiamas

New Jersey Lietuvių delegacija pas gubernatorių William T. Cahill, kuris pasirašė proklamaciją, skelbiant Vasario 16 Lietuvos Dieną New Jersey valstijoje. Prie stalo sėdi iš kairės: kun. John J. Scharnus, gubernatorius William T. Cahill ir Valentinas Melinis. Stovi: Adelė Sižinskaitė, Peter Mitchell ir Regina Melinienė.

MIRĖ PROF. K. RAČKAUSKAS

Vasario 24, ketvirtadienį, po ilgos ir sunkios ligos mirė prof. dr. Konstantinas Račkauskas, buvęs Lietuvos Valstybės tarybos narys ir ilgametis Fordhamo universiteto profesorius. Velionis buvo gimęs 1905 liepos 2 Kaune. Tarptautinės teisės ir politinių mokslų studijavo Paryžiuje, Romoje ir Berlyne. Paryžiuje yra gavęs teisių daktaro laipsnį. Kaip teisinis patarėjas yra dirbęs seime, ministerijose ir tarptautinėse derbose. Teisės mokslus dėstė Vytauto D. universitete. Teisiniais ir politiniais klausimais yra rašęs tarptautiniuose ir lietuvių žurnaluose. Yra išleidęs studiją apie Lietuvos konstitucijas.

Palaidotas vasario 28 d., Hot Springs Kalvarijos kapinėse iš Gross laidotuvių koplyčios.

kovo 12 d., 2 val. p. p. Jau-nimo Centro patalpose, Chicagoje. Visi nariai, kurie yra aukoję iki 12 dolerių per metus, galės pilnai dalyvauti valdybos rinkime ir balsuoti. Todėl valdyba prašo atvykti visus, kuriems rūpi LTV gyvenimas ir tolimasis jos išlaikymas. Čia bus labai aiškiai išdėstyta veikla ir apyskaitos, revizijos komisijos pranešimas. Nuo šio susirinkimo priklausys tolimesnis Lietuvių Televizijos gyvavimas.

LOS ANGELES

• Los Angeles skautų Kažiuko mugė įvyks kovo 19 d. šv. Kazimiero parapijos salėje. Bus galima įsigyti

NEW JERSEY LIETUVIAI MINĖJO VASARIO 16

Jungtinis Lietuvos Reikalų Komitetas (sudarytas iš New Jersey Lietuvių Tarybos ir Lietuvių Bendruomenės New Jersey apygardos) minėjo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį vasario 12 d. 6 v.v. Pradėta pamaldomis lietuvių parapijos bažnyčioje, Newark. Po pamaldų tos pat parapijos salėje įvyko minėjimo akademija. Sveikino JAV kongreso atstovas Peter Rodino, kalbėjo JAV LB Centro Valdybos vicepirmininkas inž. Algimantas Gečys; meninę programą išpildė Rūtos ansamblis vadovaujant komp. Juozui Stankūnui ir Irenai Stankūnaitei akompanuojant, vėliau -- iškilminga vakarienė ir orkestras dėl jaunimo.

Lietuviai veteranai parnavo vėliavų pagerbime; kunigai prel. Jonas Scharnus ir kun. Petras Totoraitis aukojė

įvairių rankdarbių ir bandyti laimėti P. Gasparonio padovanotą skulptūrą.

• Donatas ir Danutė Janutai, anksčiau gyvenę Los Angeles, kur yra jų abiejų tėveliai, dabar gyvena Berkley, Calif. Donatas yra baigęs inžinerijos ir teisės mokslus ir dabar pradėjo dirbti San Francisco, Calif. Kalifornijos Attorney General įstaigoje kaip Deputy General. Janutai augina dvi dukras: Dainelę ir Viltutę.

REIKALINGAS ADMINISTRATORIUS

Lietuvių Tautiniams namams tuojau reikalingas administratorius, kuriam duodamas butas atskirame name ir 20% nuo išnuomotų salės. Be to, yra patalpos valgyklai. Rašyti: Mr. Br. Duda, 1315 McCollum St., Los Angeles, Cal. 90026.

• Los Angeles šv. Kazimiero parapijos komiteto narių susirinkime Pranas Speecher perrinktas pirmininku. Vicepirmininku išrinktas Jonas Žukas ir sekretoriumi Vytautas Fležinskas. Naujais nariais į komitetą pakviesti: Ričardas Ringys, Jonas Žukas Jr. ir Manfredas Prižmantas. Jonas Butkus iš komiteto dėl ligos pasitraukė. Parapijos klebonu yra prel. J. Kučingis.

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojė šie Dirvos skaitytojai:

A. Sajauskas, Baltimore... 4,00
S. Nutautas, Sodas... 5,00
A. Gustaitis, Los Angeles 1,00
V. Ambraziejus, Newark... 1,00
K. Pakalniškis, Toronto... 5,00
Chicago Britanijos
Lietuvių Klubas... 10,00
Jon. Nasvytis, Cleveland 25,00
O. Daškevičius, Chicago 7,00
V. Varneckas, Wolcott... 2,00
S. Petrulis, Omaha... 2,00
S. Jurgutavičienė, Euclid 2,00
T. Bukaveckas, Chicago... 2,00
P. Mačiulaitis, Union... 5,00
D. Giedraitis, So. Egin... 7,00
V. Janušauskas, Quebec... 2,00
J. Žmuidzinas, Glendale... 7,00
J. Saulėnas, Providence... 2,00
J. Lepeška, Richmond Hts 2,00
J. Vainekis, Chicago... 2,00
J. Šepetys, Detroit... 7,00
J. Šišas, Elizabeth... 2,00
J. Budrys, Chicago... 2,00
A. Garmus, Richmond Hts. 2,00
R8
R. Venclovas, Australia... .94
A. Kišonas, Dearborn... 2,00
J. Radas, Livonia... 2,00
K. Žukauskas, Beverly Shores... 2,00
S. Vilinskas, Windsor... 2,00
F. Tallat-Kelpša, Chicago 7,00
V. Melinis, Matawan... 2,00
A. Pautienis, Cleveland... 20,00
M. Manomaitis, Boston... 3,00
J. Bagdonas, Woodhaven... 5,00
M. Eiškaitytė, Vokietija... 1,00
A. Trečiokas, Orange... 16,50
J. Balys, Silver Spring... 30,00
Detroito Lietuviai
Studentai... 5,00
SLA Gerovės Komitetas... 25,00

Viesiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

FOUNDRY MAINTENANCE SUPERVISOR

Opening for experienced individual to supervise third shift maintenance personnel. Good fringe benefits. Send resume including salary requirements to J. G. Castings Co., 550 S. Liberty Rd., Delaware, Ohio 43015.

An Equal Opportunity Employer (13-17)

WANTED

1ST CLASS SKILLED EXPERIENCED
DIE CASTING HELP
IMMEDIATE OPENINGS FOR
TRIM DIE SETUP
DIE CAST SETUP
DIE CAST MACHINE OPERATORS
TO WORK IN CLEAN MODERN PLANT.

KAL-DIE CASTING CORP.
7700 W. MICHIGAN AVE.
KALAMAZOO, MICHIGAN (13-19)

WANTED AT ONCE JOURNEYMAN DIE MAKER

For small progressive dies. Must be able to build dies from part print. Full time, top wages & benefits paid. 8 hour day.

Call for Appointment TR 1-9010

CASS MACHINE CO.
691 Antoinette, Detroit, Mich. (12-21)

DVIEJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Vyksta: birželio 8, liepos 13, rugpiučio 17 ir gruodžio 21.

- Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
- Norintieji pratęsti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.

Ekskursijos išvyksta iš Bostono, New Yorko ir Montrealio.

Grupėse dalyvių skaičius ribotas — NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02712
Telefonas: 268-8764

Savininkė Aldona Adomonienė

Dainavos meno ansamblis ir Lietuvių Operos choras Chicagoje Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventės minėjime vasario 20 d., dirguojamas muz. A. Kučino išpildė meninę programą. Priekyje mikrofono A. Indreikaitė, M. Nagio nuotrauka